

ZAKON

O NACIONALNOM OKVIRU KVALIFIKACIJA REPUBLIKE SRBIJE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uspostavlja se Nacionalni okvir kvalifikacija Republike Srbije (u daljem tekstu: NOKS) kao sistem za uređivanje kvalifikacija, njegova svrha, ciljevi i principi, vrste i nivoi kvalifikacija, načini sticanja kvalifikacija, opisi znanja, veština, sposobnosti i stavova (u daljem tekstu: deskriptori) nivoa kvalifikacija, tela i organizacije nadležne za primenu i razvoj NOKS-a, obezbeđivanje kvaliteta u primeni NOKS-a i povezivanje sa Evropskim okvirom kvalifikacija (u daljem tekstu: EOK).

Termini izraženi u ovom zakonu u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Osnovni pojmovi i njihovo značenje

Član 2.

Pojedini pojmovi u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) Kvalifikacija – formalno priznanje stečenih kompetencija. Pojedinaac stiče kvalifikaciju kada nadležno telo utvrdi da je dostigao ishode učenja u okviru određenog nivoa i prema zadatom standardu kvalifikacije, što se potvrđuje javnom ispravom (diplomom ili sertifikatom);

2) Kompetencija – integrisani skup znanja, veština, sposobnosti i stavova, koje pojedincu omogućuju efikasno delanje u skladu sa standardom kvalifikacije;

3) Ključne kompetencije za celoživotno učenje – sposobnost upotrebe stečenih znanja, veština i stavova, neophodnih za lični, socijalni i profesionalni razvoj i dalje učenje. Ove kompetencije ugrađene su u ciljeve i standarde na svim nivoima obrazovanja kao nove oblasti, relevantne za kontinuirano sticanje kompetencija, vođenje privatnog i društvenog života, profesiju i snalaženje u realnim problemima i zahtevnim situacijama;

4) Ishodi učenja – jasni iskazi o tome šta se od pojedinca očekuje da zna, razume i da je sposoban da pokaže, odnosno uradi nakon završenog procesa učenja. Omogućavaju proverljivost nivoa razvijenosti kompetencija, odnosno dostignutosti znanja, veština, stavova i sposobnosti;

5) Standard kvalifikacije – dokument utvrđen u skladu sa ovim zakonom, koji sadrži opis ciljeva i ishoda učenja, kao i podatke o kvalifikaciji na osnovu kojih se vrši određivanje nivoa, njeno razvrstavanje i vrednovanje;

6) Standard zanimanja – dokument koji sadrži opis dužnosti i zadataka, kao i kompetencija potrebnih pojedincu za efikasno obavljanje poslova u određenom zanimanju, utvrđen u skladu sa propisima koji uređuju zapošljavanje;

7) Registar NOKS-a (u daljem tekstu: Registar) – registar NOKS-a koji se sastoji iz podregistra nacionalnih kvalifikacija, podregistra standarda kvalifikacija, i podregistra javno priznatih organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: JPOA), sa poslodavcima kod kojih JPOA realizuje praktičan rad i/ili praktičnu nastavu;

8) Evropski okvir kvalifikacija (u daljem tekstu: EOK) – zajednički evropski referentni okvir koji povezuje nacionalne sisteme kvalifikacija i deluje kao alat za upoređivanje odnosno lakše razumevanje i tumačenje kvalifikacija među različitim državama i obrazovnim sistemima u Evropi;

9) Okvir kvalifikacija u evropskom prostoru visokog obrazovanja (u daljem tekstu : EPVO) – okvir kvalifikacija u okviru Bolonjskog procesa. Definisani su četiri glavna ciklusa (kratki ciklus, prvi, drugi i treći ciklus) koji se opisuju Dablinskim deskriptorima;

10) Formalno obrazovanje predstavlja organizovane procese učenja koji se ostvaruju na osnovu planova i programa nastave i učenja osnovnog i srednjeg obrazovanja i studijskih programa visokog obrazovanja;

11) Neformalno obrazovanje predstavlja organizovane procese učenja odraslih koji se ostvaruju na osnovu posebnih programa, radi sticanja znanja, veština, sposobnosti i stavova usmerenih na rad, lični i socijalni razvoj;

12) Informalno učenje predstavlja proces samostalnog sticanja znanja, veština, vrednosti, stavova i sposobnosti odraslih, u svakodnevnom životnom, radnom i socijalnom okruženju;

13) Celoživotno učenje – uključuje sve oblike učenja i podrazumeva učestvovanje u različitim oblicima obrazovnih aktivnosti tokom života, sa ciljem stalnog unapređivanja potrebnih ličnih, građanskih, društvenih i kompetencija potrebnih za rad;

14) Priznavanje prethodnog učenja – Aktivnost obrazovanja odraslih koja se ostvaruje procenom znanja, veština i sposobnosti stečenih obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom i koja omogućava dalje učenje i povećanje konkurentnosti na tržištu rada. Termin se izjednačava sa terminom „validacija neformalnog i informalnog učenja” (Validation of non-formal and informal learning), a u skladu sa Evropskim preporukama za validaciju neformalnog i informalnog učenja.

Ciljevi NOKS-a

Član 3.

Ciljevi NOKS-a su:

- 1) obezbeđivanje razumljivosti, preglednosti i transparentnosti kvalifikacija, kao i njihove međusobne povezanosti;
- 2) razvoj standarda kvalifikacija zasnovanih na potrebama tržišta rada i društva u celini;
- 3) obezbeđivanje orijentisanosti celokupnog obrazovanja na ishode učenja kojima se izgrađuju kompetencije definisane standardom date kvalifikacije;
- 4) unapređivanje pristupa, fleksibilnosti puteva i prohodnosti u sistemu formalnog i neformalnog obrazovanja;
- 5) obezbeđivanje prepoznavanja i priznavanja neformalnog i informalnog učenja;
- 6) afirmisanje značaja ključnih, opštih i međupredmetnih kompetencija za učenje tokom celog života;
- 7) unapređivanje saradnje među relevantnim zainteresovanim stranama odnosno socijalnim partnerima;
- 8) obezbeđivanje sistema kvaliteta u procesu razvoja i sticanja kvalifikacija;

9) obezbeđivanje uporedivosti i prepoznatljivosti kvalifikacija stečenih u Republici Srbiji sa kvalifikacijama stečenim u drugim državama.

Principi NOKS-a

Član 4.

NOKS se zasniva na principima:

1) celoživotnog učenja – uvažavanje potreba i mogućnosti pojedinca za učenje i razvoj tokom celog života;

2) individualnosti – sticanje kvalifikacija, u skladu sa iskustvima, potrebama, interesovanjima, društvenim i životnim ulogama i razvojnim karakteristikama pojedinca;

3) jednakih mogućnosti – sticanje kvalifikacija bez obzira na godine života, pol, teškoće i smetnje u razvoju, invaliditet, rasnu, nacionalnu, socijalnu, kulturnu, etničku i versku pripadnost, jezik, seksualnu orijentaciju, mesto boravka, materijalno ili zdravstveno stanje i druga lična svojstva;

4) dostupnosti – jednaka prava i uslovi za uključivanje u sve nivoe i vrste kvalifikacija;

5) transparentnosti – javnost procesa razvoja i sticanja kvalifikacija;

6) relevantnosti – zasnovanost kvalifikacija na potrebama tržišta rada, naučno-istraživačkog i umetničkog rada, odnosno društva u celini;

7) otvorenosti – različiti načini sticanja kvalifikacija i mogućnosti za horizontalnu i vertikalnu prohodnost u sistemu kvalifikacija uključujući i akademsku mobilnost;

8) partnerstva i saradnje – partnerstvo i saradnja između nosioca i učesnika u sistemu kvalifikacija;

9) obezbeđivanje kvaliteta – upravljanje procesom razvoja kvalifikacija na osnovu standarda i ishoda učenja, kao i sistemom kvaliteta u procesu sticanja i vrednovanja kvalifikacija;

10) uporedivosti – povezivanje NOKS-a sa EOK-om.

II. OKVIR KVALIFIKACIJA

Nivoi kvalifikacija

Član 5.

Kvalifikacije se u NOKS-u svrstavaju u osam (8) nivoa i četiri (4) podnivoa:

1) prvi nivo (nivo 1), koji se stiče završavanjem osnovnog obrazovanja i vaspitanja, osnovnog obrazovanja odraslih, osnovnog muzičkog, odnosno osnovnog baletskog obrazovanja i vaspitanja;

2) drugi nivo (nivo 2), koji se stiče stručnim osposobljavanjem, u trajanju do jedne godine, obrazovanjem za rad u trajanju do dve godine, odnosno neformalnim obrazovanjem odraslih u trajanju od 120–360 sati obuke. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno stečen nivo 1 NOKS-a;

3) treći nivo (nivo 3), koji se stiče završavanjem srednjeg stručnog obrazovanja u trogodišnjem trajanju, odnosno neformalnim obrazovanjem odraslih u trajanju od najmanje 960 sati obuke. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno stečen nivo 1 NOKS-a;

4) četvrti nivo (nivo 4), koji se stiče završavanjem srednjeg obrazovanja u četvorogodišnjem trajanju (stručno, umetničko, odnosno gimnazijsko). Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno stečen nivo 1 NOKS-a;

5) peti nivo (nivo 5), koji se stiče završavanjem majstorskog, odnosno specijalističkog obrazovanja u trajanju od dve, odnosno jedne godine, i neformalnim obrazovanjem odraslih u trajanju od najmanje šest meseci. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno stečen nivo 3, odnosno nivo 4 NOKS-a, a za sticanje kroz neformalno obrazovanje odraslih prethodno stečen nivo 4 NOKS-a;

6) šesti nivo, podnivo jedan (nivo 6.1), koji se stiče završavanjem osnovnih akademskih studija (u daljem tekstu: OAS) obima od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno osnovnih strukovnih studija (u daljem tekstu: OSS) obima od 180 ESPB bodova. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno stečen nivo 4 NOKS-a i položena opšta, stručna odnosno umetnička matura, u skladu sa zakonima koji uređuju srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje;

7) šesti nivo, podnivo dva (nivo 6.2), koji se stiče završavanjem OAS obima od najmanje 240 ESPB bodova, odnosno specijalistički strukovnih studija obima od najmanje 60 ESPB bodova. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno stečen nivo 4 NOKS i položena opšta, stručna odnosno umetnička matura, u skladu sa zakonima koji uređuju srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje, odnosno nivo 6.1 (OSS obima 180 ESPB bodova);

8) sedmi nivo, podnivo jedan (nivo 7.1), koji se stiče završavanjem integrisanih akademskih studija obima od 300 do 360 ESPB bodova, master akademskih studija (u daljem tekstu: MAS) obima od najmanje 60 ESPB bodova, uz prethodno ostvarene OAS obima 240 ESPB, MAS obima od najmanje 120 ESPB (uz prethodno ostvarene OAS obima 180 ESPB), odnosno master strukovnih studija obima od najmanje 120 ESPB bodova (uz prethodno ostvarene OSS obima 180 ESPB bodova);

9) sedmi nivo, podnivo dva (nivo 7.2), koji se stiče završavanjem specijalističkih akademskih studija obima od najmanje 60 ESPB bodova (uz prethodno ostvarene master akademske studije);

10) osmi nivo (nivo 8), koji se stiče završavanjem doktorskih studija obima 180 ESPB bodova (uz prethodno završene integrisane akademske, odnosno master akademske studije).

Nivoi NOKS-a za pojedinačne kvalifikacije nivoa iz stava 1. tač. 6)–8), u Registru i javnim ispravama označavaju se uz navođenje vrste kvalifikacije, i to:

1) podnivo 6.1 stečen završavanjem OAS obima od najmanje 180 ESPB bodova, označava se sa 6.1 A;

2) podnivo 6.1 stečen završavanjem OSS obima 180 ESPB bodova označava se sa 6.1 S;

3) podnivo 6.2 stečen završavanjem OAS obima od najmanje 240 ESPB bodova, označava se sa 6.2 A;

4) podnivo 6.2 stečen završavanjem specijalističkih strukovnih studija obima 60 ESPB bodova, označava se sa 6.2 S;

5) podnivo 7.1 stečen završavanjem integrisanih akademskih studija obima od 300 do 360 ESPB bodova i MAS, označava se sa 7.1 A;

6) podnivo 7.1 stečen završavanjem master strukovnih studija označava se sa 7.1 S.

Deskriptori nivoa kvalifikacija

Član 6.

Za svaki nivo i podnivo kvalifikacija iz člana 5. ovog zakona, utvrđeni su deskriptori neophodni za obavljanje posla ili dalje učenje. Kvalifikacije se razvrstavaju po nivoima na osnovu složenosti ishoda učenja.

Deskriptori nivoa kvalifikacija iz stava 1. ovog člana dati su u Prilogu 1. ovog zakona i čine njegov sastavni deo.

Vrste kvalifikacija

Član 7.

Prema vrsti, kvalifikacije se u NOKS-u razvrstavaju na:

1) opšte – osnovno obrazovanje i vaspitanje i gimnazijsko obrazovanje i vaspitanje koje obuhvata sve tipove i smerove gimnazija kao i specijalizovane gimnazije, u skladu sa zakonima koji uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja, osnovno i srednje obrazovanje;

2) stručne – srednje stručno obrazovanje, srednje umetničko obrazovanje i obuke, u skladu sa zakonom koji uređuje osnove sistema obrazovanja i vaspitanja, stručno obrazovanje, dualno obrazovanje i obrazovanje odraslih;

3) akademske – visoko obrazovanje stečeno završavanjem osnovnih akademskih, master akademskih, specijalističkih akademskih i doktorskih studija, u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje;

4) strukovne – visoko obrazovanje stečeno na osnovnim strukovnim, specijalistički strukovnim i master strukovnim studijama, u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje.

Sistem za razvrstavanje kvalifikacija

Član 8.

Sistem prema kome se kvalifikacije razvrstavaju i šifriraju u NOKS-u (u daljem tekstu: KLASNOKS), usklađen je sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja ISCED 13-F, i sadrži nazive sektora, užih sektora i podsektora obrazovanja i osposobljavanja u koje se kvalifikacije razvrstavaju i njihove numeričke oznake na osnovu kojih se utvrđuje šifra kvalifikacije.

KLASNOKS utvrđuje ministar nadležan za poslove obrazovanja.

U aktu iz stava 2. ovog člana utvrđuju se i odnosi između KLASNOKS – a i područja rada, odnosno naučnih, umetničkih, odnosno stručnih oblasti u okviru obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja, utvrđenih do stupanja na snagu ovog zakona.

Načini sticanja kvalifikacije

Član 9.

Kvalifikacije se mogu steći formalnim i neformalnim obrazovanjem i kroz postupak priznavanja prethodnog učenja.

U formalnom obrazovanju opšte, stručne, akademske i strukovne kvalifikacije se stiču završavanjem osnovnog, srednjeg, odnosno visokog obrazovanja na verifikovanim ustanovama obrazovanja i vaspitanja, odnosno akreditovanim visokoškolskim ustanovama i studijskim programima, nakon čega se izdaje odgovarajuća javna isprava, u skladu sa zakonima koji uređuju osnovno obrazovanje i vaspitanje, srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje.

U neformalnom obrazovanju stručne kvalifikacije stiču se kroz različite aktivnosti obrazovanja odraslih kod JPOA, nakon čega se izdaje odgovarajuća javna isprava ili uverenje, u skladu sa zakonom koju uređuje obrazovanje odraslih, odnosno drugim zakonom u skladu sa članom 39. stav 3. ovog zakona.

Priznavanjem prethodnog učenja, stručne kvalifikacije se stiču kod JPOA kroz poseban postupak u kojem se, u skladu sa standardom kvalifikacije, procenjuju znanja, veštine i stavovi stečeni na osnovu radnog ili životnog iskustva, nakon čega se izdaje odgovarajuća javna isprava ili uverenje, u skladu sa zakonom koju uređuje obrazovanje odraslih.

Karijerno vođenje i savetovanje

Član 10.

Uslugama karijernog vođenja i savetovanja obezbeđuje se podrška pojedincu za ostvarivanje prohodnosti kroz nivoe NOKS-a, čime se omogućava primena koncepta celoživotnog učenja i lakša pokretljivost radne snage.

Usluge karijernog vođenja i savetovanja pružaju se u skladu sa standardima za karijerno vođenje i savetovanje koje donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Usluge karijernog vođenja i savetovanja pružaju Nacionalna služba za zapošljavanje, JPOA u skladu sa zakonom koji uređuje obrazovanje odraslih i visokoškolske ustanove u skladu zakonom koji uređuje visoko obrazovanje.

Program profesionalne orijentacije, odnosno karijernog vođenja i savetovanja učenika realizuje osnovna, odnosno srednja škola, u skladu sa zakonom koji uređuje osnovno, odnosno srednje obrazovanje i standardima iz stava 2. ovog člana.

III. TELA I INSTITUCIJE NADLEŽNE ZA RAZVOJ I PRIMENU NOKS-A

Savet za NOKS

Član 11.

Savet za NOKS (u daljem tekstu: Savet) obrazuje se kao savetodavno telo koje daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskog potencijala u skladu sa javnim politikama u oblasti celoživotnog učenja, zapošljavanja, karijernog vođenja i savetovanja.

Sastav Saveta

Član 12.

Savet ima 25 članova koje imenuje Vlada, i to:

1) šest članova na predlog: ministarstva nadležnog za obrazovanje, ministarstva nadležnog za rad i zapošljavanje, ministarstva nadležnog za privredu, ministarstva nadležnog za omladinu, ministarstva nadležnog za državnu upravu i lokalnu samoupravu i ministarstva nadležnog za zdravlje;

2) tri člana na predlog: pokrajinskog sekretarijata nadležnog za obrazovanje, pokrajinskog sekretarijata nadležnog za visoko obrazovanje i pokrajinskog sekretarijata nadležnog za rad i zapošljavanje;

3) jednog člana na predlog Nacionalne službe za zapošljavanje;

4) dva člana na predlog Privredne komore Srbije;

5) pet članova predstavnika visokoškolskih ustanova, i to tri na predlog Konferencije univerziteta i dva na predlog Konferencije akademija strukovnih studija i visokih škola (u daljem tekstu: Konferencija akademija i visokih škola);

6) dva člana predstavnika stručnih škola na predlog zajednica stručnih škola;

7) jednog člana predstavnika gimnazija na predlog zajednice gimnazija;

8) dva člana na predlog reprezentativnih sindikata, koji su članovi Socijalno-ekonomskog saveta Republike Srbije;

9) dva člana na predlog reprezentativnih udruženja poslodavaca, koji je član Socijalno-ekonomskog saveta Republike Srbije;

10) jednog člana predstavnika organizacija civilnog društva, na predlog organa nadležnog za koordinaciju s organizacijama civilnog društva.

Mandat članova Saveta traje četiri godine.

Savetom predsedava član koji je predstavnik ministarstva nadležnog za obrazovanje.

Vlada razrešava člana Saveta pre isteka mandata, i to:

1) na lični zahtev;

2) ako ne ispunjava dužnosti člana Saveta ili svojim postupcima povredi ugled te dužnosti, na predlog organizacije na čiji je predlog imenovan;

U slučaju razrešenja iz stava 4. ovoga člana, ovlašćeni predlagač će predložiti Vladi novog člana u roku od 30 dana od donošenja rešenja o razrešenju, a Vlada će imenovati novog člana na period do isteka mandata Saveta, u roku od 30 dana od dana dostavljanja predloga ovlašćenog predlagača.

Savet podnosi Vladi izveštaj o svome radu najmanje jedanput godišnje.

Savet donosi poslovnik o svom radu.

Administrativno-tehničke poslove za Savet obavlja Agencija za kvalifikacije (u daljem tekstu: Agencija).

Nadležnost Saveta

Član 13.

Savet:

1) predlaže standarde kvalifikacija za sve nivoe NOKS-a;

2) predlaže Vladi osnivanje sektorskog veća za određeni sektor rada, odnosno delatnosti;

3) daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskih potencijala u skladu sa strateškim dokumentima Republike Srbije;

4) daje preporuke o poboljšanjima u povezivanju obrazovanja i potreba tržišta rada;

5) daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje o preporukama sektorskih veća oko upisne politike u srednje škole i na visokoškolske ustanove;

6) prati rad sektorskih veća i daje preporuke za unapređivanje rada na osnovu redovnih izveštaja o radu sektorskih veća;

7) daje mišljenje na standarde za samovrednovanje i spoljašnju proveru kvaliteta JPOA;

- 8) i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Agencija

Član 14.

Radi obavljanja poslova obezbeđivanja kvaliteta i pružanja stručne podrške Savetu i drugim nadležnim organizacijama u svim aspektima razvoja i implementacije NOKS-a, Vlada osniva Agenciju.

Agencija ima svojstvo pravnog lica.

Rad Agencije finansira se iz budžeta Republike Srbije, sopstvenih sredstava, poklona (donacija), priloga i drugih prihoda koje ostvari u skladu sa zakonom.

Agencija podnosi Vladi izveštaj o radu za prethodnu godinu najkasnije do 1. aprila tekuće godine, a izuzetno podnosi i periodiče izveštaje ili izveštaj o izvršenju nekog posla, na zahtev ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja, u roku koji ne može biti kraći od 20 dana.

Na osnivanje, upravljanje i rad Agencije primenjuju se odredbe zakona koji uređuje javne agencije.

Nadležnost Agencije

Član 15.

Agencija:

- 1) razmatra inicijative za uvođenje novih kvalifikacija;
- 2) pruža stručnu podršku sektorskom veću i priprema predlog standarda kvalifikacije;
- 3) pruža administrativno-tehničku podršku radu sektorskih veća;
- 4) vodi Registar i stara se o upisu podataka u odgovarajuće podregistre;
- 5) razvrstava i šifrira kvalifikacije prema KLASNOKS sistemu;
- 6) vrši priznavanje stranih školskih isprava;
- 7) vrši postupak priznavanja strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja (u daljem tekstu: profesionalno priznavanje), u skladu sa ovim zakonom i zakonom koji uređuje visoko obrazovanje;
- 8) vrši prvo vrednovanje stranog studijskog programa u postupku iz tačke 7) ovog stava, u skladu sa ovim i zakonom koji uređuje visoko obrazovanje;
- 9) daje odobrenje drugim organizacijama za sticanje statusa JPOA;
- 10) utvrđuje iznos naknade za postupak iz tač. 6), 7) i 9) ovog stava;
- 11) vodi evidenciju o profesionalnom priznavanju u skladu sa ovim i zakonom koji uređuje visoko obrazovanje;
- 12) vrši spoljašnju proveru kvaliteta JPOA, jednom u toku petogodišnjeg trajanja odobrenja;
- 13) na zahtev ministarstva nadležnog za obrazovanje, daje izveštaj o ispunjenosti uslova u pogledu plana i programa aktivnosti obrazovanja odraslih, izvođenja programa i kadra;
- 14) priprema razvojne projekte, analize i istraživanja od značaja za razvoj kvalifikacija;
- 15) prati i meri efekte implementacije (novih) kvalifikacija na zapošljavanje i celoživotno učenje;

- 16) predlaže mere unapređivanja osiguranja kvaliteta u celokupnom sistemu;
- 17) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Poslove iz stava 1. tač. 4), 6), 7), 9), 10) i 11) ovog člana Agencija obavlja kao poverene poslove.

Organi Agencije

Član 16.

Agencija za kvalifikacije ima organ upravljanja, organ poslovođenja, stručne organe i službe koje obavljaju administrativno-tehničke poslove.

Bliži uslovi u pogledu načina rada, načina i postupka izbora i razrešenja organa Agencije utvrđuju se aktom o osnivanju i statutom.

Upravni odbor

Član 17.

Upravni odbor ima pet članova.

Predsednika i članove Upravnog odbora Agencije imenuje Vlada na period od četiri godine, sa mogućnošću još jednog izbora, i to tri na predlog ministarstva nadležnog za obrazovanje, jednog na predlog ministarstva nadležnog za rad i zapošljavanje i jednog na predlog ministarstva nadležnog za privredu.

U Upravni odbor Agencije može biti imenovano lice koje ispunjava uslove za prijem u radni odnos u državni organ, koje je stručnjak u jednoj ili više oblasti iz delokruga javne agencije, koje ima visoko obrazovanje, koje nije zaposleno u Agenciji.

Član Upravnog odbora Agencije ne može biti lice koje je bilo osuđeno za krivično delo protiv pravnog saobraćaja, protiv službene dužnosti, kao i za drugo krivično delo za koje je zaprećena kazna od pet godina zatvora ili teža kazna, sve dok kazna ne bude brisana po zakonu.

Član Upravnog odbora ne može biti lice izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organu političke stranke ili na dužnost organa poslovođenja ustanove obrazovanja i vaspitanja, odnosno visokoškolske ustanove, kao ni lice koje je član Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Nacionalnog prosvetnog saveta, Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, Nacionalne službe za zapošljavanje ili na dužnosti organa poslovođenja kod pravnih lica i preduzetnika koje se bave delatnostima obrazovanja.

Vlada razrešava člana Upravnog odbora pre isteka mandata, i to:

- 1) na lični zahtev;
- 2) ako ne ispunjava dužnosti člana Upravnog odbora, ne ispunjava uslove za imenovanje, ako ne ispunjava obaveze predviđene ovim ili posebnim zakonom ili aktom o osnivanju Agencije ili ako bude osuđen za krivično delo na kaznu zatvora od najmanje šest meseci.

U slučaju razrešenja iz stava 6. ovoga člana, ovlašćeni predlagač će predložiti Vladi novog člana u roku od 30 dana od dana donošenja rešenja o razrešenju, a Vlada će imenovati novog člana na period do isteka mandata Upravnog odbora, u roku od 30 dana od dana dostavljanja predloga ovlašćenog predlagača.

Nadležnost Upravnog odbora

Član 18.

Upravni odbor:

- 1) usvaja godišnji program rada Agencije;
- 2) usvaja finansijski plan Agencije;
- 3) usvaja izveštaje koje Agencija podnosi osnivaču;
- 4) donosi propise i druge opšte akte Agencije, izuzev pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji;
- 5) usmerava rad direktora i izdaje mu uputstva za rad;
- 6) nadzire poslovanje javne agencije;
- 7) utvrđuje iznos naknade za priznavanje školskih i visokoškolskih isprava uz saglasnost Vlade;
- 8) utvrđuje iznos naknade za davanje odobrenja za sticanje statusa JPOA uz saglasnost Vlade;
- 9) vrši druge poslove određene ovim zakonom, zakonom koji uređuje rad javnih agencija ili aktom o osnivanju Agencije.

Član upravnog odbora ima pravo na naknadu za rad u iznosu koji utvrđuje Vlada.

Direktor

Član 19.

Direktora na period od pet godina, sa mogućnošću jednog reizbora, imenuje Vlada, u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne agencije.

Nadležnost direktora

Član 20.

Direktor:

- 1) zastupa i predstavlja Agenciju;
- 2) rukovodi radom i poslovanjem Agencije;
- 3) donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Agenciji;
- 4) donosi pojedinačne akte Agencije;
- 5) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Agenciji;
- 6) priprema i sprovodi odluke upravnog odbora;
- 7) za potrebe davanja stručnog mišljenja u postupku prvog vrednovanja stranog studijskog programa imenuje komisiju od najmanje tri recenzenta sa liste recenzenata koju utvrđuje Nacionalni savet za visoko obrazovanje, u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje i ovim zakonom;
- 8) vrši druge poslove određene ovim zakonom, zakonom kojim se uređuju javne agencije ili aktom o osnivanju Agencije.

Sektorsko veće

Član 21.

Sektorsko veće je telo zasnovano na principu socijalnog partnerstva koje na predlog Saveta osniva Vlada.

Vlada imenuje članove Sektorskog veća iz oblasti za koju se veće osniva na predlog:

- 1) Privredne komore Srbije i reprezentativnih udruženja poslodavaca iz reda privrednih subjekata iz oblasti za koju je formirano sektorsko veće;
- 2) Strukovnih komora, odnosno udruženja;
- 3) Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, iz reda stručnjaka iz oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih;
- 4) Konferencija univerziteta i Konferencija akademija i visokih škola, a iz reda nastavnika visokoškolskih ustanova;
- 5) Nacionalne službe za zapošljavanje;
- 6) ministarstava nadležnih za: poslove obrazovanja, zapošljavanja i rada i delatnosti za koju se osniva sektorsko veće;
- 7) zajednice stručnih škola;
- 8) reprezentativnih granskih sindikata;
- 9) Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja iz reda zaposlenih stručnjaka iz oblasti za koju je osnovano sektorsko veće i iz drugih institucija, ustanova i organizacija relevantnih za oblast za koju je osnovano sektorsko veće.

Mandat članova Sektorskih veća traje pet godina

Vlada razrešava člana Sektorskog veća pre isteka mandata, i to:

- 1) na lični zahtev;
- 2) ako ne ispunjava dužnosti člana Sektorskog veća ili svojim postupcima povredi ugled te dužnosti, a na predlog organizacije na čiji je predlog imenovan;

U slučaju razrešenja iz stava 4. ovoga člana, ovlašćeni predlagač će predložiti Vladi novog člana u roku od 30 dana od donošenja rešenja o razrešenju, a Vlada će imenovati novog člana na period do isteka mandata Sektorskog veća, u roku od 30 dana od dana dostavljanja predloga ovlašćenog predlagača.

Za realizaciju aktivnosti na konkretnim kvalifikacijama Sektorsko veće može da predloži Agenciji da na njegov predlog obrazuje stručne timove.

Sektorsko veće podnosi godišnji izveštaj o radu Agenciji, ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja i Vladi, najkasnije do 1. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Članovi Sektorskog veća i stručnih timova imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Vlada.

Nadležnost Sektorskog veća

Član 22.

Sektorsko veće:

- 1) analizira postojeće i utvrđuju potrebne kvalifikacije u određenom sektoru;
- 2) identifikuje kvalifikacije koje treba osavremeniti;

- 3) identifikuje kvalifikacije koje više ne odgovaraju potrebama sektora;
- 4) donosi odluku o izradi predloga standarda kvalifikacija u okviru sektora;
- 5) daje mišljenje o očekivanim ishodom znanja i vještina unutar sektora;
- 6) promoviše dijalog i neposrednu saradnju između sveta rada i obrazovanja;
- 7) promoviše mogućnosti za obrazovanje, obuku i zapošljavanje unutar sektora;
- 8) identifikuje mogućnosti za obučavanje odraslih unutar sektora;
- 9) razmatra implikacije nacionalnog okvira kvalifikacija na kvalifikacije unutar sektora;
- 10) predlaže liste kvalifikacija po nivoima i vrstama koje mogu da se stiču priznavanjem prethodnog učenja;
- 11) obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja

Član 23.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja:

- 1) prati primenu ovog zakona;
- 2) donosi metodologiju za razvoj standarda kvalifikacija, na predlog Agencije;
- 3) povezuje NOKS sa EOK;
- 4) usvaja standard kvalifikacije;
- 5) donosi standarde za samovrednovanje i spoljašnju proveru kvaliteta JPOA;
- 6) promoviše NOKS i različite mogućnosti za učenje i dostizanje standarda kvalifikacija;
- 7) obavlja poslove Nacionalne koordinacione tačke;
- 8) i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Saradnja institucija

Član 24.

Savet, Agencija, nadležna ministarstva, Nacionalna služba za zapošljavanje i Republički zavod za statistiku, dužni su da usklađuju aktivnosti za potrebe razvoja i implementacije NOKS-a i razmenjuju podatke iz evidencija i baza podataka koje vode u skladu sa zakonom.

IV. OBEZBEDIVANJE KVALITETA U PRIMENI NOKS-A

Standard kvalifikacije

Član 25.

Standard kvalifikacije izrađuje se u skladu sa ovim zakonom na osnovu metodologije iz člana 23. stav 1. tačka 2) ovog zakona, i pored osnovnih podataka o kvalifikaciji, sadrži i podatke o povezanosti kvalifikacije sa standardom zanimanja, čime se omogućava uvezivanje podataka iz obrazovnog sistema i podataka sa tržišta rada.

Standard kvalifikacije je osnov za razvoj programa obrazovanja za sticanje kvalifikacije na svim nivoima obrazovanja.

Podnošenje inicijative za razvijanje i usvajanje standarda kvalifikacije

Član 26.

Inicijativu za razvijanje i usvajanje standarda za novu kvalifikaciju (u daljem tekstu: inicijativa) može da podnese Sektorsko veće, Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Nacionalni prosvetni savet, Nacionalni savet za visoko obrazovanje, Nacionalna služba za zapošljavanje, visokoškolska ustanova, državni organ i drugo pravno lice (privredno društvo, JPOA i dr.).

Inicijativa iz stava 1. ovog člana sadrži elaborat o opravdanosti kvalifikacije i inicijalni predlog standarda kvalifikacije i podnosi se Agenciji na obrascu čiju sadržinu i izgled utvrđuje ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Ukoliko je kvalifikacija predložena inicijativom iz stava 1. ovog člana obuhvaćena nekom drugom kvalifikacijom iz Registra, direktor Agencije o tome obaveštava podnosioca inicijative u roku od 15 dana od dana podnošenja inicijative.

Ukoliko standard kvalifikacije predložen inicijativom iz stava 1. ovog člana nije obuhvaćen drugim standardom kvalifikacije iz Registra, Agencija u roku od 15 dana dostavlja preporuku o razvoju kvalifikacije na osnovu inicijative iz stava 1. ovog člana odgovarajućem sektorskom veću.

Kada je Sektorsko veće podnosilac inicijative, na osnovu preporuke iz stava 4. ovog člana Agencija izrađuje standard kvalifikacije shodno odredbi člana 27. stav 5. ovog zakona.

Izrada predloga standarda kvalifikacije

Član 27.

Sektorsko veće u roku od 30 dana od dana dostavljanja preporuke iz člana 26. stava 4. ovog zakona donosi odluku o izradi predloga standarda kvalifikacije i dostavlja je Agenciji radi pripreme tog predloga.

Ukoliko nađe da donošenje standarda kvalifikacije predloženog inicijativom nije opravdano, Sektorsko veće donosi odluku o neprihvatanju inicijative sa obrazloženjem i o tome obaveštava Agenciju u roku od 30 dana od dana dostavljanja preporuke iz člana 26. stav 4. ovog zakona.

Kada je podnosilac inicijative ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja, ministarstvo nadležno za rad i zapošljavanje, ministarstvo nadležno za poslove privrede, Nacionalni prosvetni savet, Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Nacionalni savet za visoko obrazovanje i visokoškolska ustanova, odluka iz stava 2. ovog člana, pored razloga za neprihvatanje, obavezno sadrži i uputstvo za izmenu i rok za dostavljanje izmenjene inicijative, za koju bi sektorsko veće donelo odluku iz stava 1. ovog člana.

Rok za dostavljanje izmenjene inicijative iz stava 3. ovog člana ne može biti kraći od 30 dana.

Agencija u roku od 60 dana od dana prijema odluke iz stava 1. ovog člana, dostavlja standard kvalifikacije Savetu radi utvrđivanja predloga, odnosno u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke iz stava 2. ovog člana o tome obaveštava podnosioca inicijative.

Ukoliko podnosilac iz stava 3. ovog člana ne dostavi izmenjenu inicijativu u roku određenom u stavu 4. ovog člana, inicijativa se smatra odbijenom.

Po prijemu obaveštenja iz stava 5. ovog člana i člana 26. stav 3. ovog zakona podnosilac inicijative može podneti prigovor ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja u roku od 15 dana od dana prijema obaveštenja.

Postupak po prigovoru

Član 28.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora iz člana 27. stav 7. ovog zakona imenuje komisiju za davanje stručnog mišljenja o inicijativi, koju čine zaposleni u Ministarstvu i Agenciji koji obavljaju poslove u vezi sa kvalifikacijama.

U komisiji iz stava 1. ovog člana ne mogu biti imenovani članovi sektorskog veća koje je donelo odluku o odbijanju inicijative.

Komisija iz stava 1. ovog člana dostavlja ministru izveštaj i predlog za donošenje odluke u roku od 30 dana od dana imenovanja.

Ministarstvo je dužno da u roku od 30 dana od dana dostavljanja predloga iz stava 3. ovog člana vrati inicijativu Agenciji, odnosno sektorskom veću na ponovno odlučivanje, odnosno da obavesti podnosioca da je prigovor neosnovan.

Agencija, odnosno sektorsko veće je dužno da u roku od 30 dana od dana vraćanja inicijative na ponovno odlučivanje donese odluku u skladu sa pravnim shvatanjem Ministarstva.

Ukoliko Agencija, odnosno sektorsko veće ne postupi u skladu sa pravnim shvatanjem ministarstva, na predlog podnosioca inicijative, ministar će u roku od 30 dana od dana prijema predloga odlučiti o inicijativi.

Ukoliko odlukom iz stava 6. ovog člana prihvati inicijativu, Ministarstvo će Agenciji, odnosno sektorskom veću naložiti da predlog standarda za iniciranu kvalifikaciju izradi i dostavi Savetu radi utvrđivanja predloga standarda kvalifikacije u roku od 60 dana od dana dostavljanja te odluke.

Usvajanje standarda kvalifikacije

Član 29.

Savet, u roku od 30 dana od dana prijema materijala iz člana 27. stav 5. ovog zakona, utvrđuje predlog standarda kvalifikacije i dostavlja ga ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja u roku od 30 dana od dana prijema predloga iz stava 1. ovog člana donosi akt o usvajanju standarda kvalifikacije i dostavlja ga Agenciji radi upisa u Registar.

Akt iz stava 2. ovog člana objavljuje se „Službenom glasniku Republike Srbije – Prosvetnom glasniku”.

Ukoliko Savet ne dostavi ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja predlog iz stava 1. ovog člana u roku od 60 dana od dana prijema materijala iz člana 27. stav 5. ovog zakona, ministar nadležan za poslove obrazovanja donosi odluku o inicijativi za usvajanje standarda kvalifikacije bez predloga Saveta.

Registar

Član 30.

Registar se sastoji iz podregistra nacionalnih kvalifikacija, podregistra standarda kvalifikacije i podregistra JPOA sa poslodavcima kod kojih JPOA realizuje praktičan rad.

Podregistar nacionalnih kvalifikacija se uspostavlja za potrebe upravljanja podacima o kvalifikacijama, razvrstanim prema nivou i vrsti, u skladu sa KLASNOKS-om.

Podregistar standarda kvalifikacije se uspostavlja za potrebe upravljanja podacima o standardima kvalifikacija.

Podregistar JPOA uspostavlja se za potrebe upravljanja podacima o JPOA kojima su data ili oduzeta odobrenja, odobrenim aktivnostima obrazovanja odraslih i poslodavcima kod kojih JPOA realizuju praktičan rad.

Registar iz stava 1. ovog člana vodi Agencija u elektronskom obliku.

Podaci iz registra iz stava 1. ovog člana su otvoreni i dostupni preko zvanične internet stranice Agencije, koja se vodi dvojezično – na srpskom i engleskom jeziku.

Sadržaj i način vođenja Registra i podregistara, kao i druga pitanja od značaja za vođenje registra, propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Upis kvalifikacija u podregistar nacionalnih kvalifikacija

Član 31.

Opšte i stručne kvalifikacije nivoa od 1 do 5 NOKS-a Agencija upisuje u podregistar nacionalnih kvalifikacija u roku od osam dana od dana prijema akta iz člana 29. stav 2. ovog zakona.

Akademске i strukovne kvalifikacije nivoa od 6.1 do 8 NOKS-a akreditovane u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje, Agencija upisuje u podregistar nacionalnih kvalifikacija po dobijanju obaveštenja o akreditaciji od Nacionalnog tela za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju.

Upis standarda u podregistar standarda kvalifikacija

Član 32.

Standarde opštih, stručnih, akademskih i strukovnih kvalifikacija nivoa od 1 do 8 NOKS-a Agencija upisuje u podregistar standarda kvalifikacija nakon prijema akta iz člana 29. stav 2. ovog zakona.

V. POVEZIVANJE NOKS-A SA EOK-OM

Član 33.

Povezivanje NOKS-a sa EOK-om je zvaničan postupak uspostavljanja odnosa između odgovarajućih nivoa ova dva sistema.

Podatak o povezanosti nivoa NOKS-a sa nivoima EOK-a unosi se u odgovarajuću rubriku u javnoj ispravi o stečenoj kvalifikaciji na svim nivoima, u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju sadržinu i izgled obrazaca javnih isprava u srednje obrazovanju i vaspitanju, obrazovanju odraslih i visokom obrazovanju.

Radi realizacije procesa povezivanja NOKS-a sa EOK-om i EPVO-om, uspostavlja se Nacionalna koordinaciona tačka (u daljem tekstu: NKT), koja je nadležna za:

- 1) izradu Izveštaja za povezivanje NOKS sa EOK;
- 2) podnošenje Izveštaja Savetodavnom odboru EOK-a;
- 3) održavanje komunikacije sa Savetodavnim odborom EOK-a;

Poslovi NKT obavljaju se u okviru ministarstva nadležnog za obrazovanje.

VI. PRIZNAVANJE STRANIH ŠKOLSKIH ISPRAVA

Član 34.

Državljanin Republike Srbije koji je u inostranstvu završio osnovnu ili srednju školu ili pojedini razred škole, odnosno koji je u Republici Srbiji završio stranu

osnovnu ili srednju školu ili pojedine razrede škole, ima pravo da zahteva priznavanje stečene strane školske isprave.

Strani državljanin i lice bez državljanstva ima pravo da zahteva priznavanje strane školske isprave, ako za to ima pravni interes.

Državljanin Republike Srbije, strani državljanin i lice bez državljanstva, koji nema odgovarajuću stranu školsku ispravu potrebnu za postupak priznavanja, može da se upiše u odgovarajući razred osnovne škole na osnovu prethodne provere znanja.

Priznavanjem se strana školska isprava izjednačava sa odgovarajućom javnom ispravom stečenom u Republici Srbiji.

Postupak priznavanja strane školske isprave sprovodi ENIC/NARIC centar, kao organizaciona jedinica Agencije.

Postupak priznavanja strane školske isprave sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona, ako međunarodnim ugovorom nije predviđeno drugačije.

Postupak priznavanja strane školske isprave

Član 35.

U postupku priznavanja strane školske isprave primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ukoliko ovim zakonom nije drukčije uređeno.

U postupku iz stava 1. ovog člana uzimaju se u obzir: sistem obrazovanja strane države, trajanje obrazovanja, nastavni plan i program, prava koja imaocu daje strana školska isprava i druge okolnosti od značaja za odlučivanje.

Ako se u postupku utvrdi da strani nastavni plan i program znatno odstupa od domaćeg sa kojim se upoređuje, priznavanje se uslovljava polaganjem određenih ispita, izradom određenih radova ili proverom znanja.

Agencija može utvrđivanje ispita i proveru sposobnosti i veština iz stava 3. ovog člana i poveriti posebnoj stručnoj komisiji odgovarajuće škole.

Ispiti utvrđeni kao uslov za priznavanje strane školske isprave polažu se u odgovarajućoj školi najkasnije do datuma koji odredi Agencija.

Prethodnu proveru znanja iz člana 34. stav 3. i stava 3. ovog člana obavlja tim sastavljen od nastavnika razredne nastave, odnosno predmetne nastave, pedagoga i psihologa škole, uvažavajući standarde postignuća i ceneći najbolji interes učenika.

Posebna stručna komisija iz stava 4. ovog člana imenuje se shodno stavu 6. ovog člana.

Uslovni upis

Član 36.

Učenik koji je podneo zahtev za priznavanje strane školske isprave osnovnog obrazovanja, može da bude uslovno upisan u naredni razred, ukoliko postupak nije okončan do početka školske godine.

U slučaju iz stava 1. ovog člana škola je dužna da učenika odmah uključi u odgovarajući razred.

Lice o čijem se pravu na priznavanje strane školske isprave srednjeg obrazovanja odlučuje može biti uslovno upisano u naredni razred, ukoliko postupak nije okončan do isteka roka za upis učenika u školu.

Lice o čijem se pravu na priznavanje strane školske isprave srednjeg obrazovanja odlučuje može biti uslovno upisano u prvu godinu studija na visokoškolsku ustanovu ukoliko postupak nije okončan do isteka roka za upis studenata.

Rešenje o priznavanju

Član 37.

Lice koje zahteva priznavanje strane školske isprave uz zahtev dostavlja original te isprave i prevod ovlašćenog prevodioca.

Rešenje o priznavanju konačno je u upravnom postupku.

Kratak sadržaj rešenja ispisuje se na originalu strane školske isprave i na primerku prevoda (klauzula o priznavanju).

Rešenje o priznavanju strane školske isprave o završenom srednjem obrazovanju obavezno sadrži nivo NOKS-a kojem priznata kvalifikacija odgovara.

Agencija vodi evidenciju i trajno čuva dokumentaciju o priznavanju strane školske isprave.

Evidencija iz stava 5. ovog člana obuhvata: prezime, ime jednog roditelja i ime, datum i mesto rođenja, državljanstvo, naziv strane ustanove koja je izdala ispravu, mesto i državu, trajanje, vrstu i stepen obrazovanja, broj i datum akta o dodatnim ispitima, broj i datum akta o položenim dodatnim ispitima, broj i datum rešenja o priznavanju strane školske isprave, kratak sadržaj dispozitiva rešenja i naziv i nivo NOKS-a kojem priznata kvalifikacija odgovara.

VII. PROFESIONALNO PRIZNAVANJE STRANIH VISOKOŠKOLSKIH ISPRAVA

Postupak za profesionalno priznavanje

Član 38.

Zahtev za profesionalno priznavanje zainteresovano lice podnosi Agenciji.

Profesionalno priznavanje vrši ENIC/NARIC centar, kao organizacioni deo Agencije, po prethodno izvršenom vrednovanju stranog studijskog programa, u skladu sa ovim i zakonom koji uređuje visoko obrazovanje.

Rešenje o profesionalnom priznavanju posebno sadrži: naziv, vrstu, stepen i trajanje (obim) studijskog programa, odnosno kvalifikacije, koji je naveden u stranoj visokoškolskoj ispravi – na izvornom jeziku i u prevodu na srpski jezik i naučnu, umetničku, odnosno stručnu oblast u okviru koje je ostvaren studijski program, odnosno vrstu i nivo kvalifikacije u Republici i nivo NOKS-a kojem kvalifikacija odgovara.

Direktor agencije donosi rešenje o profesionalnom priznavanju u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana ne oslobađa imaoca od ispunjavanja posebnih uslova za obavljanje određene profesije propisane posebnim zakonom.

Rešenje o profesionalnom priznavanju je konačno.

Ukoliko nije drugačije propisano, na postupak profesionalnog priznavanja primenjuje se zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rešenje o profesionalnom priznavanju ima značaj javne isprave.

Bliže uslove u pogledu postupka profesionalnog priznavanja propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja.

VIII. STICANJE STATUSA JAVNO PRIZNATOG ORGANIZATORA AKTIVNOSTI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Javno priznati organizator aktivnosti obrazovanja odraslih

Član 39.

Javno priznati organizator obrazovanja odraslih u smislu ovog zakona je pravno lice (druga ustanova, javna agencija, javno preduzeće, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja, agencija za zapošljavanje, privredno društvo, nosioci poslova profesionalne rehabilitacije, preduzetnik, sindikat, udruženje, stručno društvo, organizacije za obrazovanje odraslih (narodni, radnički, otvoreni univerzitet, univerzitet za treće doba i dr.), centri i organizacije za stručno usavršavanje, za učenje stranih jezika, informaciono-komunikacione tehnologije, za obuku i razvoj ljudskih resursa, za obuku vozača, privredna komora, centar za karijerno vođenje i savetovanje, udruženje poslodavaca, kulturno-obrazovni centar, dom kulture, u daljem tekstu: druga organizacija) koje je dobilo odobrenje statusa JPOA u skladu sa ovim zakonom.

Osnovna i srednja škola, može da stekne status JPOA ukoliko ispunjava bliže uslove za obavljanje aktivnosti obrazovanja odraslih propisane u skladu sa ovim zakonom i ima rešenje o verifikaciji u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnovi sistema obrazovanja i vaspitanja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, status javno priznatog organizatora aktivnosti imaju državni organi i ustanove koji u skladu sa posebnim zakonom obavljaju stručno usavršavanje i druge aktivnosti obrazovanja odraslih, odnosno druge organizacije koje su na osnovu posebnog zakona dobile dozvolu nadležnog državnog organa da obavljaju stručno usavršavanje i druge aktivnosti obrazovanja odraslih.

Bliže uslove u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Aktivnosti obrazovanja odraslih za koje se izdaje odobrenje

Član 40.

Status javno priznatog organizatora aktivnosti može se steći za aktivnosti:

1) neformalnog obrazovanja odraslih kojima se stiču kompetencije i/ili kvalifikacije za obavljanje, usavršavanje ili promenu zanimanja, posla, radne funkcije ili radne operacije, za nivoe od 1 do 3 i 5 NOKS-a;

2) obrazovanja odraslih kojim se unapređuju znanja, veštine i sposobnosti, radi ličnog i profesionalnog razvoja i društveno odgovornog ponašanja, unapređivanja kvaliteta života, opšteg obrazovanja i kulture (neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem), za nivoe od 1 do 3 NOKS-a;

3) karijernog vođenja i savetovanja;

4) priznavanja prethodnog učenja, kojom se u posebnom postupku procenjuju znanja, veštine i stavovi stečeni obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom za nivoe od 1 do 3 i 5 NOKS-a, u skladu sa standardom kvalifikacije i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Zahtev za sticanje statusa JPOA iz stava 1. tačka 4) ovog člana može podneti samo osnovna i srednja škola koja je stekla status JPOA za aktivnosti iz stava 1. tač. 1)–2) ovog člana.

Izuzetno, u srednjoj škola iz stava 2. ovog člana može se kroz postupak priznavanja prethodnog učenja steći i kvalifikacija nivoa 4 NOKS-a ukoliko kandidat

završi program za sticanje kompetencija, u skladu sa članom 63a Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik PC”, br. 55/13 i 101/17).

Standarde i način sprovođenja postupka za priznavanje prethodnog učenja propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Postupak za izdavanje odobrenja osnovnoj i srednjoj školi

Član 41.

Status JPOA osnovna i srednja škola stiču u postupku dobijanja saglasnosti za proširenu delatnost, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju osnovi sistema obrazovanja i vaspitanja i ovim zakonom.

U postupku iz stava 1. ovog člana ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja pribavlja izveštaj o ispunjenosti uslova u pogledu plana i programa aktivnosti obrazovanja odraslih, načinu ostvarivanja i kadru i zapisnik o izvršenoj proveru ispunjenosti uslova u pogledu prostora, opreme, nastavnih sredstava, shodno odredbama člana 42. st. 2, 3, 5, 6. i 7. ovog zakona.

Osnovnoj i srednjoj školi izdaje se odobrenje na period od pet godina.

Na spoljašnju proveru kvaliteta, samovrednovanje i oduzimanje odobrenja statusa JPOA osnovnoj i srednjoj škole shodno se primenjuju odredbe ovog zakona.

Postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji

Član 42.

Zahtev za izdavanje odobrenja statusa JPOA druga organizacija podnosi Agenciji.

Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži: naziv, delatnost, sedište podnosioca zahteva kao i predlog programa aktivnosti obrazovanja odraslih.

Predlog programa aktivnosti obrazovanja odraslih sadrži plan i program aktivnosti obrazovanja odraslih i način ostvarivanja, uslove predviđene za izvođenje aktivnosti obrazovanja odraslih koji se odnose na prostor u kome će se ta aktivnost izvoditi, potrebnu opremu i sredstva, kao i broj potrebnih stručnih lica koja će biti angažovana za izvođenje aktivnosti obrazovanja odraslih.

Uz zahtev se prilažu dokazi o ispunjenosti uslova i dokaz o uplati republičke administrativne takse.

Agencija u roku od 45 dana od dana prijema urednog zahteva sačinjava izveštaj o ispunjenosti uslova u pogledu plana i programa aktivnosti obrazovanja odraslih, načinu ostvarivanja i kadra, u skladu sa standardom kvalifikacije.

Ukoliko Agencija utvrdi da su ispunjeni uslovi u pogledu plana i programa aktivnosti obrazovanja odraslih i načina ostvarivanja, upućuje zahtev prosvetnoj inspekciji radi utvrđivanja ispunjenosti uslova u pogledu prostora, opreme i nastavnih sredstava za izdavanje odobrenja.

Ukoliko je izveštaj iz stava 5. ovog člana negativan, direktor Agencije donosi rešenje o odbijanju zahteva.

Prosvetni inspektor u roku od 30 dana od dana prijema zahteva iz stava 6. ovog člana dostavlja Agenciji zapisnik o izvršenoj proveru ispunjenosti uslova.

Direktor Agencije u roku od deset dana od prijema zapisnika prosvetnog inspektora iz stava 8. ovog člana rešenjem odlučuje o zahtevu za izdavanje odobrenja.

Rešenje iz stava 9. ovog člana konačno je u upravnom postupku.

Odobrenje se izdaje na pet godina.

Druga organizacija podnosi zahtev za izmenu odobrenja i kada vrši statusnu promenu, menja sedište, odnosno objekat ili uvodi novu aktivnost obrazovanja odraslih.

Oduzimanje odobrenja

Član 43.

Odobrenje se oduzima drugoj organizaciji ukoliko:

1) prestane da ispunjava uslove za izdavanje odobrenja ili ako aktivnosti obrazovanja odraslih obavlja u suprotnosti sa ovim zakonom i zakonom koji uređuje obrazovanje odraslih, na osnovu zapisnika prosvetnog inspektora;

2) u toku izvođenja aktivnosti učini prekršaj ili krivično delo u vezi sa izvođenjem aktivnosti obrazovanja odraslih;

3) se u postupku spoljašnje kontrole kvaliteta utvrdi da ne ispunjava obaveze u pogledu kvaliteta.

Rešenje o oduzimanju odobrenja drugoj organizaciji kao JPOA donosi direktor Agencije.

Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je.

JPOA kome je oduzeto odobrenje iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana može tek po isteku dve godine od dana oduzimanja odobrenja za rad, ponovo pokrenuti postupak za izdavanje odobrenja radi sticanja statusa JPOA.

IX. NADZOR

Član 44.

Nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja, u skladu sa zakonom.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Član 45.

Podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za osnivanje Saveta

Član 46.

Vlada će imenovati članove Saveta u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka rada Agencije, Ministarstvo će obavljati administrativno-tehničke poslove za Savet.

Rok za osnivanje Agencije

Član 47.

Vlada će doneti akt o osnivanju Agencije u roku od devet meseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Danom početka rada, Agencija preuzima od Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja zaposlene u ENIC/NARIC centru, sredstva za plate, naknade i druga primanja tih zaposlenih, kao i prava, obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu za obavljanje poslova utvrđenih ovim zakonom.

Danom početka rada, Agencija preuzima od Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja zaposlene iz Centra za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih koji obavljaju poslove pripreme standarda kvalifikacija za obrazovne profile u stručnom obrazovanju centru, sredstva za plate, naknade i druga primanja tih zaposlenih, kao i prava, obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu za obavljanje poslova utvrđenih ovim zakonom.

Usklađivanje poslovanja

Član 48.

Nadležne ustanove, organizacije i tela dužni su da usklade rad i organizaciju sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ekvivalentnost postojećih kvalifikacija

Član 49.

Stepeni stručne spreme, odnosno stepeni obrazovanja, stručni, akademski i naučni nazivi stečeni prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ekvivalentni su sa nivoima NOKS utvrđenim ovim zakonom, i to:

- 1) osnovno obrazovanje, ekvivalentno je nivou 1 NOKS-a;
- 2) stručno osposobljavanje u trajanju od godinu dana koje je do stupanja na snagu ovog zakona odgovaralo prvom stepenu stručne spreme i obrazovanje za rad u trajanju od dve godine, koje je do stupanja na snagu ovog zakona odgovaralo drugom stepenu stručne spreme, ekvivalentno je nivou 2 NOKS-a;
- 3) srednje obrazovanje u trajanju od tri godine, koje je do stupanja na snagu ovog zakona odgovaralo trećem stepenu stručne spreme, ekvivalentno je nivou 3 NOKS-a;
- 4) srednje obrazovanje u trajanju od četiri godine, koje je do stupanja na snagu ovog zakona odgovaralo četvrtom stepenu stručne spreme, ekvivalentno je nivou 4 NOKS-a;
- 5) obrazovanje stečeno u školi za talentovane učenike koje je do stupanja na snagu ovog zakona odgovaralo četvrtom stepenu stručne spreme, ekvivalentno je nivou 4 NOKS-a;
- 6) školovanje za specijalizaciju, koje je do stupanja na snagu ovog zakona odgovaralo petom stepenu stručne spreme, ekvivalentno je nivou 5 NOKS-a;
- 7) stručni naziv stečen završavanjem:
 - (1) studija na višoj školi, u trajanju do tri godine, koji je do stupanja na snagu ovog zakona u pogledu prava koja iz njega proizlaze bio izjednačen je sa stručnim nazivom prvog stepena strukovnih studija, ekvivalentan je sa nivou 6.1 NOKS-a,
 - (2) dela studijskog programa osnovnih studija na fakultetu, čijim završavanjem se stiče prvi stepen visokog obrazovanja, a koji je do stupanja na snagu ovog zakona u pogledu prava koja iz njega proizlaze bio izjednačen je sa stručnim nazivom osnovnih akademskih studija obima od najmanje 180 ESPB bodova, ekvivalentan je nivou 6.1 NOKS-a,
 - (3) osnovnih studija na fakultetu, u trajanju od tri godine, koji je do stupanja na snagu ovog zakona u pogledu u pogledu prava koja iz njega proizlaze bio izjednačen je sa stručnim nazivom osnovnih akademskih studija obima od najmanje 180 ESPB bodova, ekvivalentan je nivou 6.1 NOKS-a,

(4) specijalističkih strukovnih studija drugog stepena u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07 – autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – autentično tumačenje, 68/15, 87/16 i 88/17 – dr. zakon), ekvivalentan je nivou 7.1 NOKS-a,

(5) osnovnih studija na fakultetu u trajanju od četiri do šest godina, koji je do stupanja na snagu ovog zakona u pogledu prava koja iz njega proizlaze bio izjednačen sa akademskim nazivom master, odnosno diplomirani master, ekvivalentan je nivou 7.1 NOKS-a;

8) akademski naziv stečen završavanjem specijalističkih studija na fakultetu, koji je do stupanja na snagu ovog zakona u pogledu prava koja iz njega proizlaze bio izjednačen je sa akademskim nazivom specijaliste drugog stepena akademskih studija, ekvivalentan je nivou 7.2 NOKS-a;

9) akademski naziv magistra nauka stečen završavanjem magistarskih studija, odnosno odbranom magistarske teze, koji je do stupanja na snagu ovog zakona u pogledu prava koja iz njega proizlaze bio izjednačen je sa naučnim nazivom magistra nauka, ekvivalentan je nivou 7.2;

10) naučni stepen doktora nauka stečen završavanjem doktorskih studija, odnosno odbranom doktorske disertacije, koji je do stupanja na snagu ovog zakona u pogledu prava koja iz njega proizlaze bio izjednačen je sa naučnim nazivom doktora nauka, ekvivalentan je nivou 8.

Predlog standarda kvalifikacija do osnivanja sektorskog veća

Član 50.

Do osnivanja sektorskih veća u skladu sa ovim zakonom, odluku o izradi predloga standarda kvalifikacije donosi Agencija na predlog posebne komisije koja se obrazuje za svaku pojedinačnu inicijativu za usvajanje standarda kvalifikacije.

Agencija imenuje komisiju iz stava 1. ovog člana shodno odredbama člana 21. ovog zakona, u roku od 30 dana od dana dostavljanja preporuke iz člana 26. stav 4.

Do donošenja standarda zanimanja u skladu sa propisima koji uređuju zapošljavanje, povezanost standarda kvalifikacije sa tržištem rada zasniva se na podacima o zanimanjima koji su utvrđeni na osnovu propisa iz oblasti rada i zapošljavanja do stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci

Član 51.

Do početka rada ENIC/NARIC centra u skladu sa ovim zakonom, postupak profesionalnog priznavanja obavljaće se u skladu sa odredbama zakona koji uređuje visoko obrazovanje.

Postupci za profesionalno priznavanje strane visokoškolske isprave, odnosno za vrednovanja stranog studijskog programa radi zapošljavanja koji su započeti do početka rada ENIC/NARIC centra u skladu sa ovim zakonom, okončaće se po tim propisima.

Započeti postupci za izdavanje odobrenja za sticanje statusa JPOA prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po tim propisima.

Do početka rada Agencije u skladu sa ovim zakonom, postupak za izdavanje odobrenja za sticanje statusa JPOA vršiće se u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih („Službeni glasnik RS”, br. 55/13 i 88/17 – dr. zakon).

Do početka rada ENIC/NARIC centra u skladu sa ovim zakonom, postupak priznavanja stranih školskih isprava obavljao se u skladu sa odredbama zakona koji uređuje osnovno obrazovanje i vaspitanje i zakonom koji uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje.

Postupci za priznavanje stranih školskih isprava koji su započeti do stupanja na snagu ovog zakona, okončao se po tim propisima.

Uspostavljanje Registra

Član 52.

Do uspostavljanja Registra, Ministarstvo će voditi elektronsku bazu kvalifikacija.

Po uspostavljanju registra Agencija preuzima bazu iz stava 1. ovog člana i vodi je kroz podregistar nacionalnih kvalifikacija.

Prestanak važenja drugih propisa

Član 53.

Danom početka rada Agencije u skladu sa ovim zakonom prestaju da važe :

1) odredbe čl. 17–19, 24–27, 42. i 65. Zakona o obrazovanju odraslih („Službeni glasnik RS”, br. 55/13 i 88/17 – dr. zakon), u delu koji se odnosi na postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji koja obavlja delatnost i ima sedište na teritoriji autonomne pokrajine;

2) odredba člana 41. stav 1. tačka 3) Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, broj 88/17).

Podzakonski akt donet na osnovu člana 17. Zakona o obrazovanju odraslih primenjivao se do donošenja podzakonskog akta u skladu sa ovim zakonom.

Danom početka rada ENIC/NARIC centra u skladu sa ovim zakonom prestaju da važe:

1) odredbe člana 130. stav 1. u delu koji se odnosi na priznavanje strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja, člana 131. stav 3. u delu u kojem je propisano da je ENIC/NARIC centar organizaciona jedinica Ministarstva, člana 131. stav 4. i člana 133. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, broj 88/17);

2) odredbe čl. 86–89. Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik RS”, br. 55/13 i 101/17);

3) odredbe čl. 96–99. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik RS”, br. 55/13 i 101/17).

Stupanje na snagu

Član 54.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

NIVO	ZNANJE	VEŠTINE	SPOSOBNOSTI I STAVOVI
Lice sa stečenim nivoom kvalifikacije:			
1.	Posедује osnovna opšta znanja koja omogućuju dalje učenje	Primenjuje veštine potrebne za obavljanje jednostavnih predvidivih zadataka.	Obavlja zadatke ili uči prema jednostavnim usmenim i pisanim uputstvima, uz neposredni nadzor
2.	Poseduje opšta i stručna znanja o činjenicama i osnovnim principima potrebnim za rad i/ili učenje	Primenjuje veštine potrebne za obavljanje manje složenih, unapred utvrđenih operativnih poslova; Rukuje alatima i mašinama uz detaljna tehnička uputstva koristeći propisane materijale za rad	Obavlja poslove u skladu sa utvrđenim tehničko-tehnološkim postupcima, uz povremeni nadzor; Odgovorno je za primenu utvrđenih postupaka, sredstava i organizaciju sopstvenog rada
3.	Poseduje opšta i stručna znanja o činjenicama, osnovnim principima i procesima potrebnim za rad i/ili učenje	Primenjuje veštine potrebne za obavljanje srednje složenih, raznovrsnih, povremeno nestandardnih operativnih poslova; Prikuplja i vrši izbor relevantnih informacija; Rukuje specijalizovanom opremom, mašinama i postrojenjima koristeći različite materijale	Obavlja poslove samostalno u skladu sa tehničko-tehnološkim procedurama; Organizuje sopstveni rad i/ili rad drugih; Odgovorno je za primenu procedura i sredstava sopstvenog rada; Preduzimljiv je u radu
4.	Poseduje sistematizovana i celovita znanja potrebna za rad i/ili učenje	Primenjuje veštine potrebne za obavljanje složenih, raznovrsnih, učestalo nestandardnih poslova koristeći različite metode i tehnike Vrši kritički odabir relevantnih informacija prikupljenih iz različitih izvora radi primene u radu ili učenju; Rukuje različitom opremom, mašinama i postrojenjima koristeći različite materijale	Obavlja poslove samostalno uz povremene konsultacije; Organizuje i kontroliše sopstveni rad i/ili rad manje grupe; Uočava probleme i učestvuje u njihovom rešavanju; Odgovoran je za izbor postupaka i sredstava za sopstveni rad i/ili rad drugih
5.	Poseduje specijalizovana stručna znanja potrebna za rad	Primenjuje veštine potrebne za obavljanje složenih, specifičnih i uglavnom nestandardnih poslova koji zahtevaju učestvovanje u kreiranju novih rešenja; Rukuje specijalizovanom opremom, mašinama i postrojenjima koristeći različite materijale	Obavlja poslove sa velikom samostalnošću u odlučivanju; Vrši organizovanje, kontrolisanje i vrednovanje sopstvenog rada i/ili rada drugih, kao i obučavanje drugih za rad; Preuzima odgovornost za određivanje sopstvenog

			<p>načina i metoda rada, kao i za operativni rad drugih.</p> <p>Ispoljava preduzimljivost za unapređivanje procesa rada i rešavanje problema u nepredvidivim situacijama</p>
6.1	<p>Posедуje napredna akademska i/ili stručna znanja koja se odnose na teorije, principe i procese uključujući vrednovanje, kritičko razumevanje i primenu u oblasti učenja i/ili rada</p>	<p>Rešava složene probleme u oblasti učenja i/ili rada u standardnim uslovima;</p> <p>Primenjuje veštine uspešne komunikacije u interakciji i saradnji sa drugima iz različitih društvenih grupa;</p> <p>Koristi opremu, instrumente i uređaje relevantne za oblast učenja i/ili rada</p>	<p>Preduzimljiv je u rešavanju problema u standardnim uslovima;</p> <p>Vodi složene projekte samostalno i sa punom odgovornošću;</p> <p>Primenjuje etičke standarde svoje profesije;</p> <p>Organizuje, kontroliše i obučava druge za rad;</p> <p>Analizira i vrednuje različite koncepte, modele i principe teorije i prakse;</p> <p>Ispoljava pozitivan odnos prema značaju celoživotnog učenja u ličnom i profesionalnom razvoju</p>
6.2	<p>Posедуje napredna akademska i/ili stručna znanja koja se odnose na teorije, principe i procese uključujući vrednovanje, kritičko razumevanje i primenu u oblasti učenja i/ili rada</p>	<p>Rešava složene probleme u oblasti učenja i/ili rada u nestandardnim uslovima;</p> <p>Primenjuje veštine uspešne komunikacije u interakciji i saradnji sa drugima iz različitih društvenih grupa;</p> <p>Koristi opremu, instrumente i uređaje relevantne za oblast učenja i/ili rada</p>	<p>Preduzimljiv je u rešavanju problema u nestandardnim uslovima;</p> <p>Vodi složene projekte samostalno i sa punom odgovornošću;</p> <p>Primenjuje etičke standarde svoje profesije;</p> <p>Organizuje, kontroliše i obučava druge za rad;</p> <p>Analizira i vrednuje različite koncepte, modele i principe teorije i prakse unapređujući postojeću praksu;</p> <p>Ispoljava pozitivan odnos prema značaju celoživotnog učenja u ličnom i profesionalnom razvoju</p>
7.1	<p>Posедуje visoko specijalizovana akademska i/ili stručna znanja koja se odnose na teorije i principe, procese uključujući</p>	<p>Rešava složene probleme na inovativan način koji doprinosi razvoju u oblasti učenja i/ili rada;</p> <p>Upravlja i vodi složenu komunikaciju, interakciju i saradnju sa drugima iz različitih društvenih grupa;</p>	<p>Deluje preduzetnički i preuzima rukovodeće poslove;</p> <p>Samostalno i sa punom odgovornošću vodi najsloženije projekte;</p> <p>Planira i realizuje naučna</p>

	vrednovanje, kritičko razumevanje i primenu u oblasti učenja i/ili rada	Primenjuje složene metode, instrumente i uređaje relevantne za oblast učenja i/ili rada	i/ili primenjena istraživanja; Kontroliše rad i vrednuje rezultate drugih radi unapređivanja postojeće prakse
7.2	Posедује usko specijalizovana akademska znanja koja se odnose na teorije i principe, procese uključujući vrednovanje, kritičko razumevanje i primenu u oblasti učenja i/ili rada.	Rešava složene probleme na inovativan način koji doprinosi razvoju u oblasti rada; Upravlja i vodi složenu komunikaciju, interakciju i saradnju sa drugima iz različitih društvenih grupa; Primenjuje složene metode, instrumente i uređaje relevantne za oblast učenja i/ili rada	Deluje preduzetnički i preuzima rukovodeće poslove; Samostalno i sa punom odgovornošću vodi najsloženije projekte; Kontroliše rad i vrednuje rezultate drugih radi unapređivanja postojeće prakse
8.	Posедује vrhunska teorijska i praktična znanja potrebna za kritičku analizu i originalna istraživanja u fundamentalnim i primenjenim oblastima nauke sa svrhom proširivanja i redefinisavanja postojećih znanja, nauke ili oblasti rada	Primenjuje napredne i specijalizovane veštine i tehnike potrebne za rešavanje ključnih problema u istraživanju i za proširivanje i redefinisavanje postojećeg znanja ili oblasti rada; Primenjuje veštine komunikacije za objašnjavanje i kritiku teorija, metodologija i zaključaka, kao i predstavljanje rezultata istraživanja u odnosu na međunarodne standarde i naučnu zajednicu; Razvija nove alate, instrumente i uređaje relevantne za oblast nauke i rada	Samostalno vrednuje savremene rezultate i dostignuća u cilju unapređenja postojećih, i stvaranja novih modela, koncepata, ideja i teorija; Ispoljava inovativnost, naučni i profesionalni integritet i predanost razvoju novih ideja i/ili procesa koji su u središtu konteksta rada ili nauke, kroz princip samovredovanja svoga rada i dostignuća; Dizajnira, analizira i implementira istraživanja koja čine značajan i originalni doprinos opštem znanju i/ili profesionalnoj praksi; Upravlja interdisciplinarnim i multidisciplinarnim projektima; Sposoban je da samostalno pokrene nacionalnu i internacionalnu saradnju u nauci i razvoju

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O NACIONALNOM OKVIRU KVALIFIKACIJA REPUBLIKE SRBIJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pravni osnov za donošenje ovog zakona je odredba člana 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da Republika, između ostalog uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U svetlu ukupnih reformskih procesa u oblasti obrazovanja i ostvarivanja ciljeva postavljenih u razvojnim dokumentima Republike Srbije (u daljem tekstu: Republika), neophodno je definisati Nacionalni okvir kvalifikacija.

Nacionalni okvir kvalifikacija Republike Srbije (u daljem tekstu: NOKS) predstavlja instrument kojim se uređuje oblast kvalifikacija i povezanost sa tržištem rada. NOKS je osnova je za primenu koncepta celoživotnog učenja i od uticaja je na unapređenje sistema obrazovanja Republike, kao i na razvoj pojedinca.

Uspostavljanjem NOKS-a definiše se prostor u kome se kvalifikacije uspostavljaju, opisuju se nivoi i vrste kvalifikacija, nadležna tela i procesi koji su u vezi sa uspostavljanjem sistema kvalifikacija, uz uvažavanje specifičnosti nacionalnog obrazovnog sistema, principa evropske obrazovne prakse, posebno Evropskog okvira kvalifikacija.

Zakonom o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije uspostavlja se jedinstveni i integrisani nacionalni okvir kvalifikacija koji obuhvata sve nivoe i vrste kvalifikacija, bez obzira na način sticanja (kroz: formalno obrazovanje; neformalno obrazovanje; informalno učenje – životno ili radno iskustvo) i nezavisno od životnog doba u kome se kvalifikacije stiču.

Ovim zakonom se uspostavlja i sistem za razvrstavanje kvalifikacija – KLASNOKS koji je usklađen sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja (ISCED 13-F). Uvođenjem KLASNOKS-a uspostavlja se jedinstven sistem klasifikacije kvalifikacija, nezavisno od postojećih klasifikacija obrazovnih profila preduniverzitetskog i visokog obrazovanja.

Uspostavljanjem NOKS-a i uvođenjem koncepta ishoda učenja omogućava se vrednovanje učenja kroz uspostavljanje principa da svako postignuće može biti izmereno i vrednovano, nezavisno od načina na koji je stečeno.

Shodno navedenom, pripremljen je Predlog zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U glavi I Predloga zakona (čl. 1–4) sadržane su osnovne odredbe, kojima se utvrđuje: predmet ovog zakona, osnovni pojmovi i njihovo značenje, ciljevi i principi uspostavljanja NOKS-a.

Predmet Predloga zakona je uspostavljanje NOKS-a kao sistema za uređivanje kvalifikacija i njegovo povezivanje sa Evropskim okvirom kvalifikacija (u daljem tekstu: EOK), uređivanje svrhe, ciljeva i principa NOKS-a, vrste i nivoa kvalifikacija, načina sticanja kvalifikacija, utvrđivanje deskriptora nivoa kvalifikacija, tela i organizacija nadležnih za primenu i razvoj NOKS-a, obezbeđivanje kvaliteta u primeni NOKS-a.

Ciljevi NOKS-a su: obezbeđivanje razumljivosti, preglednosti i transparentnosti kvalifikacija, kao i njihove međusobne povezanosti; razvoj standarda

kvalifikacija zasnovanih na potrebama tržišta rada i društva u celini; obezbeđivanje orijentisanosti celokupnog obrazovanja na ishode učenja kojima se izgrađuju kompetencije definisane standardom date kvalifikacije; unapređivanje pristupa, fleksibilnosti puteva i prohodnosti u sistemu formalnog i neformalnog obrazovanja; obezbeđivanje prepoznavanja i priznavanja neformalnog i informalnog učenja; afirmisanje značaja ključnih opštih i međupredmetnih kompetencija za učenje tokom celog života; unapređivanje saradnje među relevantnim zainteresovanim stranama odnosno socijalnim partnerima; obezbeđivanje sistema kvaliteta u procesu razvoja i sticanja kvalifikacija; obezbeđivanje uporedivosti i prepoznatljivosti kvalifikacija stečenih u Republici Srbiji sa kvalifikacijama stečenim u drugim državama.

Principi uspostavljanja NOKS-a su afirmisanje: celoživotnog učenja i uvažavanje potreba i mogućnosti pojedinca za učenje i razvoj tokom celog života; individualnosti i sticanja kvalifikacija, u skladu sa iskustvima, potrebama, interesovanjima, društvenim i životnim ulogama i razvojnim karakteristikama pojedinca; jednakih mogućnosti u sticanju kvalifikacija bez obzira na godine života, pol, teškoće i smetnje u razvoju, invaliditet, rasnu, nacionalnu, socijalnu, kulturnu, etničku i versku pripadnost, jezik, seksualnu orijentaciju, mesto boravka, materijalno ili zdravstveno stanje i druga lična svojstva; dostupnosti i jednakih prava i uslova za uključivanje u sve nivoe i vrste kvalifikacija; transparentnosti – javnosti procesa razvoja i sticanja kvalifikacija; relevantnosti – zasnovanost kvalifikacija na potrebama tržišta rada, naučno-istraživačkog i umetničkog rada, odnosno društva u celini; otvorenosti – različitih načina sticanja kvalifikacija i mogućnosti za horizontalnu i vertikalnu prohodnost u sistemu kvalifikacija uključujući i akademsku mobilnost; partnerstva i saradnje između nosilaca i učesnika u sistemu kvalifikacija; obezbeđivanje kvaliteta – upravljanje procesom razvoja kvalifikacija na osnovu standarda i ishoda učenja, kao i sistemom kvaliteta u procesu sticanja i vrednovanja kvalifikacija; obezbeđivanja uporedivosti i povezivanja NOKS-a sa EOK-om.

U glavi II Predloga zakona (čl. 5–10) utvrđeni su: nivoi i vrste kvalifikacija, deskriptori nivoa kvalifikacija, sistem razvrstavanja i način sticanja kvalifikacija, karijerno vođenje i savetovanje.

Kvalifikacije se u NOKS-u svrstavaju u osam (8) nivoa i četiri (4) podnivoa (član 5) a prema vrsti razvrstavaju se na: opšte, stručne, akademske i strukovne kvalifikacije (član 7)

Za svaki nivo i podnivo kvalifikacije utvrđuju se odgovarajući deskriptori nivoa kvalifikacija. Deskriptori nivoa dati su u Priogu 1 koje je sastavni deo ovog zakona (član 6).

Kvalifikacije u NOKS-u razvrstavaju se kroz sistem KLASNOKS-a koji utvrđuje ministar nadležan za poslove obrazovanja. KLASNOKS je sistem za razvrstavanje kvalifikacija u NOKS-u koji sadrži nazive sektora, užih sektora i podsektora obrazovanja i osposobljavanja i njihove numeričke oznake na osnovu kojih se utvrđuje šifra kvalifikacije (član 8).

Kvalifikacije se mogu steći formalnim i neformalnim obrazovanjem i kroz postupak priznavanja prethodnog učenja (član 9).

Uslugama karijernog vođenja i savetovanja, koje pružaju Nacionalna služba za zapošljavanje, javno priznati organizatori aktivnosti obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: JPOA), visokoškolske ustanove, odnosno srednje škole, obezbeđuje se podrška pojedincu za ostvarivanje prohodnosti kroz nivoe NOKS-a, čime se omogućava primena koncepta celoživotnog učenja i lakše pokretljivosti radne snage. Usluge karijernog vođenja i savetovanja pružaju se u skladu sa standardima za karijerno vođenje i savetovanje koje donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja (član 10).

U glavi III Predloga zakona (čl. 11–24) uređena je materija koja se odnosi na tela i organizacije nadležne za razvoj i primenu NOKS-a.

Savet za NOKS obrazuje se kao savetodavno telo koje daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskog potencijala u skladu sa javnim politikama u

oblasti celoživotnog učenja, zapošljavanja, karijernog vođenja i savetovanja. Savet ima 25 članova koje bira Vlada, na predlog: ministarstva nadležnog za obrazovanje, ministarstva nadležnog za rad i zapošljavanje, ministarstva nadležnog za privredu, ministarstva nadležnog za omladinu, ministarstva nadležnog za državnu upravu i lokalnu samoupravu, ministarstva nadležnog za zdravlje, pokrajinskog sekretarijata nadležnog za obrazovanje, pokrajinskog sekretarijata nadležnog za visoko obrazovanje, pokrajinskog sekretarijata nadležnog za rad i zapošljavanje, Nacionalne službe za zapošljavanje, Privredne komore Srbije, Konferencije univerziteta, Konferencije akademija strukovnih studija i visokih škola, zajednica stručnih škola, zajednica gimnazija, reprezentativnih sindikata, reprezentativnih udruženja poslodavaca i predstavnika organizacija civilnog društva.

Savet: predlaže standarde kvalifikacija za sve nivoe NOKS-a; predlaže Vladi osnivanje sektorskog veća za određeni sektor rada/delatnosti; daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskih potencijala u skladu sa strateškim dokumentima Republike Srbije i o poboljšanjima u povezivanju obrazovanja i potreba tržišta rada, daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje o preporukama sektorskih veća oko upisne politike u srednje škole i na visokoškolske ustanove; prati rad sektorskih veća i daje preporuke za unapređivanje rada na osnovu redovnih izveštaja o radu sektorskih veća; daje mišljenje na standarde za samovrednovanje i spoljašnju proveru kvaliteta JPOA (čl. 11–13).

Radi obavljanja stručnih i razvojnih poslova u obezbeđivanju kvaliteta sistema kvalifikacija i pružanja stručne podrške Savetu i drugim nadležnim institucijama u svim aspektima razvoja i radi implementacije NOKS-a, Vlada obrazuje Agenciju za kvalifikacije, koja ima svojstvo pravnog lica i čiji se rad finansira se iz budžeta Republike Srbije, sopstvenih sredstava, poklona (donacija), priloga i drugih prihoda koje ostvari u skladu sa zakonom. Stručni i razvojni poslovi zbog kojih se osniva Agencija ne zahtevaju stalni politički nadzor, već upravo suprotno, treba da se obavljaju nezavisno od organa uprave, rukovodeći se načelima struke i uvažavajući interese sveta privrede i sveta obrazovanja. Pored poslova koji se odnose na razvoj i implementaciju NOKS-a, Agenciji se ovim zakonom poveravaju i poslovi državne uprave u kojima se vodi poseban upravni postupak, priznavanje stranih školskih i visokoškolskih isprava i davanje odobrenja za sticanje statusa javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih, vođenje Registra i staranje o upisu podataka u odgovarajuće podregistre, utvrđivanje iznosa naknade za postupak priznavanja stranih školskih i visokoškolskih isprava i davanja odobrenja za sticanje statusa javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih, vođenje evidencije o profesionalnom priznavanju u skladu sa ovim i zakonom koji uređuje visoko obrazovanje. Navedeni poslovi se poveravaju Agenciji s obzirom na ograničene kapacitete Ministarstva, ali i imajući u vidu povezanost sistema kvalifikacija priznavanje stranih školskih i visokoškolskih isprava i postupka davanja saglasnosti sa sticanje statusa JPOA sa razvojem standarda kvalifikacija, celoživotnog učenja i sistema kvalifikacija u celini.

Agencija razmatra inicijative za uvođenje novih kvalifikacija; pruža stručnu podršku i izrađuje predlog standarda kvalifikacije i pruža administrativno-tehničku podršku radu sektorskih veća; vodi Registar i stara se o upisu podataka u odgovarajuće podregistre na osnovu akta ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja; razvrstava i šifrira kvalifikacije prema KLASNOKS sistemu; daje odobrenje za priznavanje statusa JPOA; vrši postupak priznavanja strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja (profesionalno priznavanje); vodi evidenciju o profesionalnom priznavanju; vrši spoljašnju proveru kvaliteta JPOA; predlaže mere unapređivanja osiguranja kvaliteta u celokupnom sistemu. Agencija za kvalifikacije ima organ upravljanja, organ poslovođenja, stručne organe i stručne službe koje obavljaju administrativno-tehničke poslove (čl. 14–20).

Na predlog Saveta za NOKS, Vlada osniva Sektorsko veće kao telo koje je zasnovano na principu socijalnog partnerstva. Sektorsko veće analizira postojeće i

utvrđuju potrebne kvalifikacije u određenom sektoru; identifikuje kvalifikacije koje treba osavremeniti; identifikuje kvalifikacije koje više ne odgovaraju potrebama sektora; izrađuje predlog standarda kvalifikacija u okviru sektora; daje mišljenje o očekivanim ishodima znanja i veština unutar sektora; promoviše dijalog i neposrednu saradnju između sveta rada i obrazovanja; promoviše mogućnosti za obrazovanje, obuku i zapošljavanje unutar sektora; identifikuje mogućnosti za obučavanje odraslih unutar sektora; razmatra implikacije nacionalnog okvira kvalifikacija na kvalifikacije unutar sektora; predlaže liste kvalifikacija po nivoima i vrstama koje mogu da se stiču priznavanjem prethodnog učenja (čl. 21–22).

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja prati primenu ovog zakona; donosi smernice za razvoj standarda kvalifikacija, na predlog Agencije; povezuje NOKS sa EOK; usvaja standard kvalifikacije; donosi standarde za samovrednovanje i spoljašnju proveru kvaliteta JPOA; promoviše NOKS-a i različite mogućnosti za učenje i dostizanje standarda kvalifikacija, obavlja poslove Nacionalne koordinacione tačke (član 23).

Glava IV Predloga zakona (čl. 25–32) odnosi se na obezbeđenje kvaliteta u primeni NOKS-a.

Čl. 25–29. uređen je pojam standarda kvalifikacije, podnošenje inicijative za usvajanje standarda kvalifikacije, postupak po prigovoru na odluku Agencije i usvajanje i razvijanje standarda kvalifikacije.

Čl. 30–32. uređuju registar, koji se sastoji iz podregistara nacionalnih kvalifikacija, podregistra standarda kvalifikacije, podregistra JPOA sa poslodavcima kod kojih JPOA realizuje praktičan rad.

Podregistar nacionalnih kvalifikacija se uspostavlja za potrebe upravljanja podacima o pojedinačnim kvalifikacijama, razvrstanim prema nivou i vrsti, u skladu sa KLASNOKS-om.

Podregistar standarda kvalifikacije se uspostavlja za potrebe upravljanja podacima o standardima kvalifikacija.

Podregistar JPOA uspostavlja se za potrebe upravljanja podacima o JPOA kojima su data ili oduzeta odobrenja, odobrenim aktivnostima obrazovanja odraslih i poslodavcima kod kojih JPOA realizuju praktičan rad.

Registar vodi Agencija u elektronskom obliku.

U glavi V Predloga zakona (član 33), uređuje se povezivanje NOKS-a i EOK-a. Radi realizacije procesa povezivanja NOKS-a sa EOK-om i EPVO-om, uspostavlja se Nacionalna koordinaciona tačka, koja je nadležna za: izradu Izveštaja za povezivanje NOKS sa EOK; podnošenje Izveštaja Savetodavnom odboru EOK-a; održavanje komunikacije sa Savetodavnim odborom EOK-a. Poslovi NKT obavljaju se u okviru ministarstva nadležnog za obrazovanje.

U glavi VI Predloga zakona (čl. 34–37) uređen je postupak priznavanja stranih školskih isprava (osnovnoškolskih i srednjoškolskih). Postupak će sprovoditi Agencija preko ENIC/NARIC centra koji je ovaj postupak sprovodio u okviru Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju. Agencija će ovaj posao obavljati kao povereni.

U glavi VII Predloga zakona (član 38) uređen je postupak priznavanja stranih visokoškolskih isprava radi zapošljavanja (profesionalno priznavanje). Sam pojam priznavanja, kao i postupak prvog vrednovanja stranog studijskog programa radi zapošljavanja uređeni su i odredbama Zakona o viskom obrazovanju. Postupak će sprovoditi Agencija prekog ENIC/NARIC centra koji će do početka rada Agencije obavljati ove poslove u okviru Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Glava VIII Predloga zakona (čl. 39–43) uređuje postupak sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih (JPOA), aktivnosti obrazovanja odraslih za koje se izdaje odobrenje i postupak za oduzimanje tog statusa. Ovaj postupak će za druge organizacije sprovoditi Agencija kao povereni posao.

Glava IX Predloga zakona (član 44) odnosi se na nadzor u primeni ovog zakona koji vrši ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

U glavi X Predloga zakona (čl. 45–54) utvrđene su prelazne odredbe u pogledu: roka za donošenje podzakonskih akata, roka za obrazovanje Saveta NOKS-a i Agencije za kvalifikacije, ekvivalentnosti stečenih kvalifikacija, prelaznog režima za usvajanje kvalifikacija, uspostavljanja Registra, završetka započelih postupaka, prestanka važenja propisa i stupanja na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

S obzirom da je rok za obrazovanje Agencije devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, u 2018. godini će se realizovati aktivnosti na osnivanju Agencije i formiranju organa Agencije i Saveza za NOKS, tako da neće biti potrebna sredstva za sprovođenje Zakona.

U prvom kvartalu 2019. godini planirano je da Agencija sa izabranim organima u skladu sa zakonom preuzme zaposlene iz Ministarstva i iz Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i da zaposli dovoljan broj izvršilaca za obavljanje delatnosti za šta će biti potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

Formiranje sektorskih veća planirano u drugom kvartalu 2019. godine je nakon što Agencija postigne pun operativni kapacitet, te se njihovo osnivanje u većem broju očekuje u 2020. godini.

Projekcija potrebnih sredstava za 2019. i 2020. godinu data je u tabeli

1.

Tabela 1.

Institucija/telo	Potrebna sredstva za rad	
	2019	2020
Agencija za kvalifikacije	90.334.500,00	108.118.500,00
Sektorska veća	26.187.750,00	64.834.000,00
Povezivanje NOKS-a sa EOK-om	9.275.000,00	0
UKUPNO	125.799.269	172.954.520

U potrebna sredstva za rad Agencije za kvalifikacije iz Tabele 1. uračunata su sredstva za plate, naknade i druge obaveze za 15 zaposlenih koje će Agencija preuzeti iz Ministarstva i Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, u ukupnom bruto iznosu od 13.117.000,00 dinara godišnje.

Tabela 2 – Projekcija troškova za uspostavljanje Agencije za kvalifikacije iz Tabele 1.

Vrsta troška	Ukupno 2019	Ukupno 2020
Članovi Upravnog odbora	1.200.000,00	1.200.000,00
Zaposleni u Agenciji	27.510.000,00	53.000.000,00
Angažovanje recenzenata	9.625.000,00	10.500.000,00
Prostor i oprema	40.000.000,00	32.000.000,00
Tekući troškovi	11.999.500,00	11.418.500,00
UKUPNO	90.334.500	108.118.500

Članom 17. Predloga Zakona kao organ upravljanja Agencije predviđen je Upravni odbor Agencije koji će imati pet članova i koji će za svoj rad imati naknadu. Projektovani troškovi za njihov rad je oko 1.200.000,00 dinara na godišnjem nivou.

S obzirom na iznetu procenu troškova i uzevši u obzir sredstva za plate zaposlenih koji će biti preuzeti, za sprovođenje ovog zakona biće potrebna dodatna sredstva 112.682.269,00 dinara za 2019. godinu, odnosno 159.837.520,00 dinara za 2020. godinu.

Uspostavljanje sistema NOKS jedan je od prioriteta kako nacionalnih tako i evropskih strateških dokumenata. Institucije i tela koja se odnose na NOKS biće uspostavljena kroz Finansijski sporazum između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije sa posebnim uslovima koji se primenjuju na finansiranje Sektorskog reformskog ugovora u oblasti reforme sistema obrazovanja u okviru Akcionog IPA Programa za 2016. godinu. Navedenim sporazumom planirana je uplata sredstava u budžet Republike Srbije od strane EK u skladu sa mehanizmima sektorske budžetske podrške. Usvajanje Zakona o NOKS-u i uspostavljanje Agencije i sektorskih veća predstavljaju indikatore za realizaciju Finansijskog sporazuma.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije po hitnom postupku predloženo je zbog obaveza Republike Srbije prema Finansijskom sporazumu između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije sa posebnim uslovima koji se primenjuju na finansiranje Sektorskog reformskog ugovora u oblasti reforme sistema obrazovanja u okviru Akcionog IPA Programa za 2016. godinu, kojim je planirana uplata sredstava u budžet Republike Srbije od strane Evropske Komisije u skladu sa mehanizmom sektorske budžetske podrške.

Indikatori za realizaciju Finansijskog sporazuma su usvajanje Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije i osnivanje Agencije u toku 2018. godine, zbog čega je neophodno da se ovaj zakon uputi Narodnoj skupštini radi donošenja po hitnom postupku, u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćeni tekst)

ANALIZA EFEKATA

1. PROBLEMI KOJE ZAKON TREBA DA REŠI

1) Problem neusklađenosti sistema kvalifikacija sa potrebama privrede i institucionalnih i funkcionalnih veza između sveta rada i sveta obrazovanja u procesu razvoja i sticanja kvalifikacija

2) Problem nedovoljne uključenosti građana u celoživotno obrazovanje, kao rezultat nedostatka transparentnosti u pogledu prohodnosti, mobilnosti i veza između kvalifikacija, kao i fleksibilnosti sistema obrazovanja.

3) Problem prepoznavanja i priznavanja kvalifikacija i njihove međunarodne i uporedivosti sa evropskim okvirom kvalifikacija (u daljem tekstu: EOK).

1) Problem neusklađenosti sistema obrazovanja (kvalifikacija) sa potrebama privrede i institucionalnih i funkcionalnih veza između sveta rada i sveta obrazovanja u procesu razvoja i sticanja kvalifikacija.

Delimično korišćenje dugoročnih prognoza o potrebama tržišta rada – lokalnih i globalnih za unapređivanje ponude u obrazovanju, nedostatak konkretnih politika koje usklađuju obrazovne programe i zanimanja (odnosno potrebna znanja, veštine, stavove i sposobnosti), kao i kontinuiteta i sinhronizacije reformskih procesa u svim delovima obrazovanja, kao i između sektora obrazovanja, privrede i zapošljavanja, doveo je do neusklađenosti sistema obrazovanja sa potrebama privrede.

Postojeće institucionalno učešće privrede u procesu razvoja i sticanja kvalifikacija donekle je uređeno važećim propisima. U srednjem stručnom obrazovanju učešće privrede zastupljeno je kroz ulogu Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih u donošenju plana i programa nastave i učenja stručnih predmeta za obrazovne profile. U visokom obrazovanju uslovi za vidljivije učešće privrede u procesu razvoja kvalifikacija stekli su se tek usvajanjem novog Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS“, broj 88/17), koji pored ostalog omogućava da visokoškolska ustanova formira poseban organ - savet poslodavaca radi saradnje na izradi studijskih programa.

Budući da se navedeno institucionalno učešće privrede u razvoju kvalifikacija (obrazovnih profila u srednjem stručnom obrazovanju i studijskih programa u visokom obrazovanju) primenjuje relativno kratko (u srednjem obrazovanju od 2009. godine a u visokom od 2017), u obrazovnom sistemu na svim nivoima i dalje postoji veliki broj kvalifikacija kod kojih se kompetencije preklapaju, odnosno kvalifikacije ne počivaju na standardizovanim opisima kompetencija iz kojih bi se jasno uočavale veze između njih, što uzevši u obzir stepen nezaposlenosti čini obrazovni sistem nefunkcionalnim.

Eventualno unapređivanje učešća privrede u razvoju kvalifikacija ograničeno je nedostatkom pravnog osnova za uvođenje novih institucija i tela koja bi efektivnije i efikasnije povezivala svet rada i svet obrazovanja i vršila koordinaciju između tih sistema.

Nedostatak pravnog osnova problem je i za uvođenje ujednačenih procedura, metodologija i standarda u procesu razvoja kvalifikacija i njihovog registrovanja, donošenja standarda zanimanja i standarda kvalifikacija.

2) Problem nedovoljne uključenosti građana u celoživotno obrazovanje, kao rezultat nedostatka transparentnosti u pogledu prohodnosti, mobilnosti i veza između kvalifikacija, kao i fleksibilnosti sistema obrazovanja.

Kao glavni uzrok nedovoljne uključenosti građana u celoživotno učenje može se označiti nepostojanje dostupnih i transparentnih informacionih sistema za građane (registara, podataka, elektronskih baza i portala) sa jasnim i razumljivim opisima kvalifikacija, putevima (horizontalnim i vertikalnim) i načinima sticanja diploma ili sertifikata, podacima o mogućnosti zapošljavanja ili o ustanovama i organizacijama koje nude odgovarajuće obrazovne programe u skladu sa odgovarajućim standardima kvaliteta.

Usluge karijernog vođenja i savetovanja, koje bi trebalo da doprinesu povećanju učešća građana u celoživotno učenje, su na neki način integrisane u sektore obrazovanja, omladine i zapošljavanja, međutim nema pravnog osnova za praćenje kvaliteta i efekata ovih usluga, kao ni za standardizaciju pružanja ovih usluga.

3) Problem prepoznavanja i priznavanja kvalifikacija i njihove međunarodne uporedivosti sa EOK-om.

Kako bi domaće kvalifikacije lakše bile prepoznate i priznate u evropskim državama potrebno je pre svega uspostaviti NOKS-a, a zatim i izvršiti njegovo upoređenje (referenciranje) sa EOK-om. Međutim, ove korake nije moguće preduzeti bez odgovarajućeg pravnog osnova.

EOK je zajednički je evropski referentni okvir koji povezuje nacionalne sisteme kvalifikacija i služi za upoređivanje, odnosno lakše razumevanje i tumačenje kvalifikacija među različitim državama i obrazovnim sistemima u Evropi. EOK predstavlja metaokvir koji omogućuje uspostavljanje veza između nacionalnih i sektorskih okvira kvalifikacija kako bi se olakšao transfer i priznavanje kvalifikacija pojedinaca, čime se povećava transparentnost i međusobno poverenje u priznavanju kvalifikacija, a samim tim i mobilnost na evropskom tržištu radne snage.

Kako bi EOK mogao da se koristi kao instrument za poređenje kvalifikacija stečenih u Srbiji, potrebno je da se izvrši povezivanje (referenciranje) nacionalnog okvira kvalifikacija u Republici Srbiji (u daljem tekstu NOKS) sa EOK-om.

Preporukom Saveta Evrope i Evropskog parlamenta o uspostavljanju EOK, pozvane su zemlje članice i zemlje kandidati da usklade nacionalne sisteme kvalifikacija uspostavljanjem odgovarajućeg odnosa svojih nivoa kvalifikacija sa relevantnim nivoima EOK i razviju nacionalne okvire kvalifikacija u skladu sa nacionalnom legislativom i praksom.

2. CILJEVI KOJI SE POSTIŽU DONOŠENJEM ZAKONA

1) Stvoren pravni osnov za uspostavljanje jedinstvenog i funkcionalnog nacionalnog sistema kvalifikacija u Republici Srbiji

Ključna predložena rešenja

- Utvrđeni nivoi NOKS-a od 1 do 8, njihovo upoređenje sa postojećim i ranijim nivoima obrazovanja i stručne spreme.
- Dato ovlašćenje ministru nadležnom za poslove obrazovanja za uvođenje KLASNOKS-a - sistema razvrstavanja kvalifikacija u sektore, uže sektore i podsektore obrazovanja i osposobljavanja u skladu Međunarodnim sistemom klasifikacije kvalifikacija (ISCED 13-F).

2) Stvoren pravni osnov za formiranje tela u koja su uključeni predstavnici privrede i zapošljavanja i uspostavljanje mehanizama saradnje i odlučivanja u procesu standardizacije kvalifikacija

Ključna predložena rešenja

Uspostavljanje Saveta za NOKS koji daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskog potencijala u skladu sa relevantnim javnim politikama u oblasti celoživotnog učenja, zapošljavanja, karijernog vođenja i savetovanja. Utvrđen je sastav i nadležnosti Saveta za NOKS. U Savet se imenuju predstavnici ministarstava nadležnih za obrazovanje, rad i zapošljavanje, privredu, omladinu, zdravlje, državnu upravu i lokalnu samoupravu, pokrajinski sekretarijata nadležnih za obrazovanje, visoko obrazovanje, rad i zapošljavanje, Nacionalne službe za zapošljavanje, Privredne komore Srbije, predstavnike Konferencije univerziteta i Konferencije akademija strukovnih studija i visokih škola, zajednica stručnih škola, reprezentativnih sindikata, udruženja poslodavaca i organizacija civilnog društva.

Iako se na prvi pogled čini da bi rad Saveta za NOKS mogao biti otežan zbog velikog broja članova (npr. u Republici Hrvatskoj broj članova Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala je 24, u Crnoj Gori broj članova Savjeta za kvalifikacije je najmanje 11), međutim ističemo da su mnoga ministarstva i pokrajinski sekretarijati na njihovu inicijativu dodati u članstvo Saveta, imajući u vidu poseban interes ovih organa za kvalifikacije iz oblasti koje su u njihovoj nadležnosti. Savet pored uloge u donošenju standarda kvalifikacije ima i savetodavnu ulogu u procesu planiranja i razvoja ljudskih potencijala u skladu sa strateškim dokumentima Republike Srbije, upisne politike u srednje škole i na visokoškolske ustanove daje preporuke o poboljšanjima u povezivanju obrazovanja i potreba tržišta rada, a za ove poslove je važno učešće svih zainteresovanih strana, države, obrazovanja i socijalnih partnera.

- Osnivanje Agencije za kvalifikacije radi obavljanja poslova obezbeđivanja kvaliteta (izrada predloga standarda kvalifikacija, vođenja registra...) i koordinacije između Saveta za NOKS i drugih nadležnih institucija u svim aspektima razvoja i implementacije NOKS.

- Uspostavljanje Sektorskih veća, tela zasnovanih na principu socijalnog partnerstva čija je ključna uloga da kroz partnerstvo sa Agencijom utvrde predlog standarda kvalifikacije. Sektorska veća su organizovana po sektorima i čine ih predstavnici privrednih subjekata iz oblasti za koju je formirano sektorsko veće, strukovnih komora odnosno udruženja, stručnjaka iz oblasti obrazovanja i obrazovanja odraslih, organizacije nadležne za poslove zapošljavanja, ministarstava nadležnih za poslove: obrazovanja, delatnosti za koju se osniva sektorsko veće, zapošljavanja i rada, omladinske politike, odgovarajuće asocijacije ili udruženja škola i visokoškolskih ustanova i reprezentativnih granskih sindikata.

3) Utvrđene procedure i smernice za razvoj standarda kvalifikacija na svim nivoima, njihovo usvajanje i registraciju

Ključna predložena rešenja

- propisan postupak podnošenja inicijative za izradu predloga i usvajanje standarda kvalifikacije, jasno definisane nadležnosti tela u postupku usvajanja standarda kvalifikacije.

- dato ovlašćenje ministru nadležnom za poslove obrazovanja da propiše smernice za razvoj standarda kvalifikacija na svim nivoima obrazovanja

- dato ovlašćenje ministru nadležnom za poslove obrazovanja da propiše sadržinu i izgled obrasca na kojem se podnosi elaborat o opravdanosti kvalifikacije i inicijalni predlog standarda kvalifikacije.

4) Obezbeđeni uslovi za pružanje tačnih, pouzdanih i blagovremenih informacije o mogućnostima sticanja kvalifikacija u formalnom i neformalnom obrazovanju putem Registra NOKS-a i standardizacijom usluga karijernog vođenja i savetovanja.

Ključna predložena rešenja

- Uspostavljen Registar NOKS-a koji čine podregistar nacionalnih kvalifikacija, podregistar standarda kvalifikacije i podregistar javno priznatih organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: JPOA) sa poslodavcima kod kojih JPOA realizuje praktičan rad.

- Dato ovlašćenje ministru nadležnom za poslove obrazovanja da utvrdi standarde karijernog vođenja i savetovanja na svim nivoima, po kojima će ovu delatnost obavljati ustanove obrazovanja i vaspitanja, Nacionalna služba za zapošljavanje i JPOA koji stekne status za obavljanje ove aktivnosti obrazovanja odraslih.

3. DA LI SU RAZMATRANE ALTERNATIVE PREDLOŽENIM REŠENJIMA

U toku izrade Predloga zakona razmatrana su različita rešenja za pojedina ključna rešenja, i to:

- kod postupka podnošenja inicijative za izradu predloga i usvajanje standarda kvalifikacije, polazno stanovište predviđalo je drugačije nadležnosti tela koja učestvuju u ovom postupku.

Prema tekstu Predloga zakona, inicijativu za izradu i usvajanje standarda kvalifikacije obrađuje Agencija, Sektorsko veće donosi odluku o prihvatanju inicijative i izradi predloga standarda kvalifikacije, Agencija izrađuje predlog standarda kvalifikacije i dostavlja ga Savetu za NOKS radi utvrđivanja predloga, i konačno ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja na predlog Saveta za NOKS usvaja standard kvalifikacije. Na ovaj način, kroz učešće u Sektorskim većima i Savetu za NOKS obezbeđeno je učešće svih zainteresovanih strana u izradi standarda kvalifikacije, sa jedne strane, ali i odgovornost za usvajanje preneti na Ministarstvo kao organ državne uprave u čijoj je nadležnosti staranje o primeni propisa u oblasti obrazovanja.

Ovakvom rešenju, prethodio je postupak u kojem su pored Agencije, Sektorskih veća i Saveta učestvovali i Nacionalno telo za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju (u daljem tekstu NAT), Nacionalni savet za visoko obrazovanje i Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Prema tom rešenju, inicijativu za izradu i usvajanje standarda kvalifikacije za nivoe od 1 do 5 obrađivala bi Agencija, a za nivoe 6 do 8 NAT. Odluku o prihvatanju inicijative i izradi predloga standarda kvalifikacije donosi Sektorsko veće a Agencija izrađuje predlog standarda kvalifikacije. Zatim, predlog standarda kvalifikacije za nivoe od 1 do 5 utvrđuje Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, a za nivoe od 6 do 8 Savet za NOKS. U poslednjem koraku, standarde kvalifikacija za nivoe od 1 do 5 usvaja Savet za NOKS a za nivoe od 6 do 8 Nacionalni savet za visoko obrazovanje.

S obzirom da je tokom rada na izradi Predloga zakona ovakvo rešenje modelirano, radna grupa je zaključila da je procedura previše složena i da se iz postupka, bez uticaja na kvalitet mogu izostaviti NAT, Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Nacionalni savet za visoko obrazovanje.

Naime, razmatranje inicijative je postupak koji podrazumeva upoređenje iniciranog standarda kvalifikacije sa usvojenim standardima iz Registra, što je posao koji Agencija može da obavlja i za nivoe od 6 do 8.

Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Nacionalni savet za visoko obrazovanje izostavljeni su iz postupka usvajanja predloga standarda kvalifikacije jer je bi učešće ovih tela praktično bilo dupliranje posla, odnosno o istim stvarima bi odlučivali predstavnici istih interesnih grupa ali u različitim telima, a i procena je da bi se na taj način saveti opteretili dodatnim poslom što bi negativno uticalo na efikasnost njihovog rada. Članovi Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih su predstavnici privredne komore, zanatlija, udruženja poslodavaca, stručnjaka iz oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, privrede,

zapošljavanja, rada, socijalne i omladinske politike, nastavnika iz zajednica stručnih škola i reprezentativnih sindikata, a predstavnici istih grupa zastupljeni su i u Savetu za NOKS i u Sektorskim većima. Kada je Nacionalni savet za visoko obrazovanje u pitanju, tu takođe imamo situaciju da su u članstvu saveta zastupljeni nastavnici visokoškolskih ustanova koje predlažu Konferencija univerziteta i Konferencija akademija strukovnih studija i visokih škola.

Da donošenje konačne odluke o usvajanju standarda kvalifikacije poveri ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja, umesto Savetu za NOKS i Nacionalnom savetu za visoko obrazovanje, radna grupa se odlučila smatrajući da Ministarstvo treba da preuzme najveću odgovornost za usvajanje standarda kvalifikacije s obzirom da je dužno da se stara o primeni ovog zakona.

4. ZAŠTO JE DONOŠENJE ZAKONA NAJBOLJE ZA REŠAVANJE PROBLEMA

Problemi koje ovaj zakon treba da reši delimično su nastali zbog nepostojanja pravnog okvira za njihovo rešavanje ali i delimično zbog toga što postojeći pravni okvir nije u dovoljnoj meri obezbedio uslove za uspostavljanje sistema obrazovanja koji je usaglašen sa potrebama privrede.

5. NA KOGA ĆE I KAKO ĆE I KAKO NAJVEROVATNIJE UTICATI REŠENJA U ZAKONU

Uspostavljanje Nacionalnog okvira kvalifikacija Republike Srbija (NOKS-a) koristiće svim zainteresovani učesnicima iz sfere rada i obrazovanja jer uspostavljen okvir doprinosi obezbeđivanju kvaliteta, kako rezultata procesa rada, tako i stručnog obrazovanja i obučavanja. Uspostavljen NOKS omogućiće jedinstveno statističko praćenje obrazovanja, usklađivanje evidencija u oblasti obrazovanja i zapošljavanja, kao i uporedivost sa drugim sistemima u Evropi. Korisnici NOKS-a su državne institucije, javne službe, fondovi, preduzeća, realizatori programa obrazovanja i državni subjekti koji utiču na sistem obrazovanja i zapošljavanja imaju direktnu korist od uspostavljenog NOKS-a u delu planiranja razvoja ljudskih resursa, obrazovanja i zapošljavanja. Uvođenje tehnoloških novina u radni proces podrazumeva da kadrovi raspolazu novim znanjima koja se moraju uneti u planove razvoja kadrova i obrazovanja. Zato se planiranje razvoja kadrova ne može vršiti samo kvantitativno, već i kvalitativno, a to obuhvata obrazovnu strukturu, sposobnosti, veštine i iskustvo.

Stručnjaci za karijerno vođenje i savetovanje, savetnici za zapošljavanje, kao i lica koja se opredeljuju za zapošljavanje ili dalje učenje imaju direktnu korist od uspostavljanja NOKS-a, s obzirom na to da se informacije o zanimanjima koje se pružaju ili dobijaju moraju zasnivati na realnim informacijama i prognozama budućeg razvoja zanimanja, a u skladu sa tim i prognozama o budućem zapošljavanju ili učenju. Stoga su standardi kvalifikacija, koji su razvijeni u skladu sa savremenim i budućim zahtevima tržišta rada, jedini i pravi izvor za karijerno vođenje i savetovanje.

Posredovanje pri zapošljavanju i/ili zapošljavanje pretpostavlja uspostavljene veze između zahteva rada i profesionalnih mogućnosti lica koja će vršiti određeni posao, odnosno zadovoljiti zahteve rada. Stoga su svi (službe i agencije za zapošljavanje, privredna društva i lica koja se zapošljavaju) zainteresovani za prikupljanje pouzdanih informacija o zahtevima rada (znanja, veštine, sposobnosti itd.) sa jedne, i o karakteristikama lica koja žele da se zaposle, sa druge strane.

Učesnici u izradi i evaluaciji programa stručnog obrazovanja i obučavanja su zainteresovani za utvrđivanje svih aspekata i komponenata i konkretnih programskih

sadržaja stručnog obrazovanja. Kvalifikacije odobrene kroz NOKS specificuju ciljeve i ishode učenja (zasnovane na dužnostima i zadacima), ali konkretan sadržaj programa koji je neophodan za dostizanje ishoda se ne specificuje unutar same kvalifikacije, odnosno standarda kvalifikacije, već je to predmet rada stručnjaka za razvoj i procenu programa obrazovanja i obučavanja. Na osnovu koncipiranih i programiranih sadržaja stručnog obrazovanja i obučavanja, vrši se realizacija programa čiji su nosioci akreditovani realizatori programa (škole i privatne organizacije), a direktni učesnici - nastavnici/instruktori i lica koja uče.

Lica koja uče imaju direktnu korist u procesu sertifikacije (kroz polaganje ispita nakon završenog programa stručnog obrazovanja ili obučavanja, ili kroz proces priznavanja prethodnog učenja - na osnovu radnog i životnog iskustva). U skladu sa tim, u procesu ispitivanja za sticanje kvalifikacije direktni učesnici su ispitna tela i ispitivači, a korisnici su kandidati.

Na osnovu iznetog, može se reći da su koristi od NOKS-a:

- obezbeđivanje kvalifikacija koje prepoznaje realan sektor rada;
- dodeljivanje pouzdanih i pravednih sertifikata pojedincima kada dostignu određeni nivo stručne kompetentnosti;
- obezbeđivanje kvaliteta u procesu sticanja diploma ili sertifikata;
- planiranje i sprovođenje programa obrazovanja ili obučavanja koje dovodi učenike ili polaznike do propisanih ishoda;
- vođenje evidencije lica koja su stekla različite nivoe stručne kompetentnosti;
- povećanje broja lica koja stiču kvalifikacije kroz neformalno obrazovanje i proces priznavanja prethodnog učenja;
- prepoznavanje akreditovanih i pouzdanih pružalaca obuka odraslih;
- planiranje razvoja ljudskih resursa na makro i mikro planu;
- karijerno vođenje i savetovanje.

6. KAKVE ĆE TROŠKOVE PRIMENA ZAKONA IZAZVATI GRAĐANIMA I PRIVREDI, A NAROČITO MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA

Razvoj sistema Nacionalnog okvira kvalifikacije Srbije podrazumeva i uspostavljanje institucionalnog okvira, odnosno osnivanje institucija i tela kao što su Savet za NOKS, Agencija za kvalifikacije i sektorska veća.

Uzimajući u obzir da je uspostavljanje sistema NOKS jedan od prioriteta kako nacionalnih tako i evropskih strateških dokumenata, institucije i tela koja se odnose na NOKS biće uspostavljena kroz *Finansijski sporazum između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije sa posebnim uslovima koji se primenjuju na finansiranje Sektorskog reformskog ugovora u oblasti reforme sistema obrazovanja u okviru Akcionog IPA Programa za 2016. godinu*. Navedenim sporazumom planirana je uplata sredstava u budžet Republike Srbije od strane EK u skladu sa mehanizmima sektorske budžetske podrške.

Tabela 1 – Projekcija troškova za uspostavljanje institucionalnog okvira NOKS

Institucija/telo	Potrebna dodatna sredstva	
	2019	2020
Agencija za kvalifikacije	131.331.000,00	113.118.500,00
Sektorska veća	71.062.500,00	128.000.000,00
UKUPNO	202.393.500	241.118.500

Predlogom Zakona predviđeno je osnivanje **Saveta za NOKS** kao savetodavnog tela koje daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskog

potencijala u skladu sa relevantnim javnim politikama u oblasti celoživotnog učenja, zapošljavanja, karijernog vođenja i savetovanja. Predviđeno je da Savet ima 25 članova koji će raditi bez naknade.

Članom 14. Predloga zakona radi obavljanja poslova obezbeđivanja kvaliteta i koordinacije između Saveta i drugih nadležnih institucija u svim aspektima razvoja i implementacije NOKS-a, planirano je da Vlada obrazuje **Agenciju za kvalifikacije**.

Planirano je da se Agencija osnuje do kraja 2018. godine tako da u ovoj godini neće biti troškova za rad Agencije. U prvom kvartalu 2019. godine planirano je formiranje organa Agencije i zapošljavanje novih zaposlenih i preuzimanje zaposlenih iz Ministarstva i Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja za šta će u 2019. godini biti planirano oko 131.331.000,00 dinara, a u 2020. godini oko 113.118.500,00 dinara.

Tabela 2 – Projekcija troškova za uspostavljanje Agencije za kvalifikacije

Vrsta troška	Ukupno 2019	Ukupno 2020
Članovi Upravnog odbora	1.200.000,00	1.200.000,00
Zaposleni u Agenciji	49.000.000,00	53.000.000,00
Angažovanje recenzenata	9.131.500,00	10.500.000,00
Prostor i oprema	60.000.000,00	37.000.000,00
Tekući troškovi	11.999.500,00	11.418.500,00
UKUPNO	131.331.000,00	113.118.500,00

Članom 17. Predloga zakona kao organ upravljanja Agencije predviđen je Upravni odbor Agencije koji će imati pet članova i koji će za svoj rad imati naknadu. Projektovani troškovi za njihov rad je oko 1.200.000,00 dinara na godišnjem nivou.

U skladu sa članom 15. Predloga zakona kojim su definisane nadležnosti Agencije, a nakon sprovedene institucionalne i funkcionalne analize, biće definisano unutrašnje uređenje i sistematizacija radnih mesta u Agenciji. Uzimajući u obzir da će osnivanjem Agencije deo poslova MPNTR i ZUOV biti preneto u njenu nadležnost, planirano je i da zaposleni iz tih institucija budu preuzeti od strane Agencije. Kada je o ZUOV reč, to su poslovi koji se odnose na razvoj standarda kvalifikacija, a kada je reč o MPNTR radi se o poslovima priznavanja stranih školskih i visokoškolskih isprava (ENIC/NARIC centar) i akreditacija javno priznatih organizatora obrazovanja odraslih (JPOA).

Tabela 3 – Projekcija broja zaposlenih u Agenciji za kvalifikacije i broja zaposlenih u MPNTR i ZUOV koji rade poslove koje preuzima Agencija

Predlog organizacione strukture	Projektovani broj zaposlenih u Agenciji	Broj zaposlenih za preuzimanje u Agenciju	Razlika
Direktor	1	/	1
Zamenik direktora	1	/	1
Poslovno-tehnički sekretar	1	/	1
Registar NOKS	3	/	3
Priznavanje stranih školskih i visokoškolskih isprava	10	7	3
Akreditacija JPOA	5	1	4
Razvoj kvalifikacija i podrška sektorskim većima	15	5	10
Međunarodna saradnja	2	/	2
Finansijska služba	5	/	5

Pravna služba	5	/	5
Opšti poslovi	3	/	3
UKUPNO	51	13	38

Projektovani troškovi za angažovanje projektovanog broja zaposlenih zaposlenih u Agenciji za kvalifikacije na mesečnom nivou iznose 4.425.000,00 dinara bruto.

Tabela 4 – Projekcija troškova za zarade zaposlenih u Agenciji za kvalifikacije – mesečno

Organizaciona jedinica	Mesečno	
	Neto	Bruto II
Kabinet direktora	225.000,00	373.000,00
Registar NOKS	190.000,00	313.000,00
Priznavanje stranih školskih i visokoškolskih isprava	514.000,00	846.000,00
Akreditacija JPOA	263.000,00	432.000,00
Razvoj kvalifikacija i podrška sektorskim većima	777.000,00	1.278.000,00
Međunarodna saradnja	98.000,00	160.000,00
Finansijska služba	252.000,00	414.000,00
Pravna služba	252.000,00	414.000,00
Opšti poslovi	119.000,00	195.000,00
UKUPNO	2.690.000,00	4.425.000,00

Projektovani troškovi za angažovanje projektovanog broja zaposlenih u Agenciji za kvalifikacije na godišnjem nivou iznose 53.000.000,00 dinara bruto. Budući da će Agencija za kvalifikacije biti osnovana u toku kalendarske 2018. godine, sredstva projektovana za troškove zarade za zaposlene je umanjena za 2018. godinu, dok je za 2019. godinu projektovano svih 53.000.000,00 dinara.

Tabela 5 – Projekcija troškova za zarade zaposlenih u Agenciji za kvalifikacije - godišnje

Organizaciona jedinica	Godišnje	
	Neto	Bruto II
Kabinet direktora	2.700.000,00	4.500.000,00
Registar NOKS	2.300.000,00	3.800.000,00
Priznavanje stranih školskih i visokoškolskih isprava	6.200.000,00	10.200.000,00
Akreditacija JPOA	3.200.000,00	5.200.000,00
Razvoj kvalifikacija i podrška sektorskim većima	9.300.000,00	15.300.000,00
Međunarodna saradnja	1.200.000,00	1.900.000,00
Finansijska služba	3.000.000,00	4.900.000,00
Pravna služba	3.000.000,00	4.900.000,00
Opšti poslovi	1.400.000,00	2.300.000,00
UKUPNO	32.300.000,00	53.000.000,00

Pored stalno zaposlenih Agencija za kvalifikacije će u vezi sa priznavanjem stranih visokoškolskih isprava angažovati i recenzente. Uzimajući u obzir da je prosečan broj recenzija na godišnjem nivou 1.000, da jedan studijski program analizira 3 recenzenta, kao i da je prosečna cena po izvršenoj recenziji po recenzentu 3.500,00 dinara bruto, projektovani troškovi za ove namene su 10,500.000,00 dinara. Prosečna cena od 1000 recenzija godišnje data je na osnovu prosečnog broja primljenih zahteva za priznavanje stranih visokoškolskih isprava radi zapošljavanja od oktobra 2015. godine od kada ovaj postupak sprovodi ENIC/NARIC centar.

Tabela 6 – Projekcija troškova za recenzije studijskih programa - godišnje

Prosečan broj studijskih programa	Broj recenzenata po studijskom programu	Prosečan broj recenzija u toku godine	Cena po recenziji studijskog programa po recenzentu	Procenjeni troškovi za recenzije na godišnjem nivou
1.000	3	3.000	3.500,00 din.	10.500.000,00 din.

U skladu sa Zakonom o javnim agencijama poslovni prostor, opremu i druga sredstva za početak rada Agencije obezbeđuje osnivač, iz imovine kojom raspolaže ili iz budžeta Republike Srbije, prema aktu o osnivanju Agencije. Poslovni prostor i oprema koje obezbedi osnivač svojina su Republike Srbije, a Agencija stiče na njima pravo korišćenja. Očekuje se da će Republička direkcija za imovinu izvršiti dodelu javnog prostora što znači da Agencija neće kupovati nekretnine odnosno plaćati zakup već će samo pokrivati troškove održavanja. Prema preliminarnim projekcijama planirano je da u 2019. godini za obezbeđivanje i opremu prostora bude opredeljeno oko 60.000.000,00 dinara, a u 2020. godini oko 37.000.000,00 dinara.

Pored navedenih troškova, planirani su i ostali rashodi kao što su troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu, troškovi tekućih popravki i održavanje opreme, troškovi održavanja softvera, troškovi telekomunikacija, struje, održavanja i ostali operativni troškovi. Prema preliminarnim projekcijama planirano je da u 2019. za te namene bude opredeljeno 11.999.500,00 dinara, a u 2020. godini 11.418.500,00 dinara.

Članom 21. Predloga zakona predviđeno je osnivanje **sektorskih veća** kao tela zasnovanih na principu socijalnog partnerstva koje na predlog Saveta osniva Vlada. U sastav sektorskih veća biće uključeni predstavnici relevantnih institucija i tela za koje se veće osniva. Za realizaciju aktivnosti na konkretnim kvalifikacijama sektorsko veće može da predloži da se obrazuju i stručni timovi. Članovi sektorskog veća i stručnih timova imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Vlada. Uzimajući u obzir da broj sektorskih veća nije definisan kao i da broj članova sektorskih veća zavisi od specifičnosti samog sektora za koje se veće osniva, u ovom momentu nije moguće dati preciznu finansijsku projekciju o potrebnim sredstvima. Međutim, polazeći od iskustva i prakse zemalja u okruženju gde se broj sektorskih veća kreće u rasponu od 15-25 (Hrvatska -25, Crna Gora – 15), realno je očekivati da će i Republika Srbija imati najmanje 15 sektorskih veća u okviru kojih će biti formirane komisije, podkomisije i druga stručna tela.

Tabela 7 – Projekcija troškova za naknadu za rad za članove sektorskih veća - godišnje

Broj SV	Broj članova po SV	Godišnja naknada po članu SV - bruto	Godišnja naknada za SV - bruto
15	10	240.000,00 din.	36.000.000,00

Tabela 8 – Projekcija troškova za naknadu za rad za članove sektorskih komisija, podkomisija, stručnih tela - godišnje

Broj SV	Projektovani broj članova komisija, podkomisija, stručnih tela	Godišnja naknada za SV - bruto
15	300	23.750.000,00

Takođe, polazna osnova za uspešno funkcionisanje sektorskih veća su razvijeni profili sektora. Uzimajući u obzir iskustva YEI projekta gde je kao tržišna cena izrade jednog profila sektora/podsektora oko 15.000 EUR, realno je očekivati da u 2019. godini za te potrebe bude opredeljeno oko 30.000.000,00 dinara.

Tabela 10 – Projekcija troškova za izradu profila sektora

Broj profila sektora/podsektora	Procenjena cena izrade profila sektora	Ukupni troškovi
15	2.000.000,00 dinara	30.000.000,00 dinara

Budući da će u sastav sektorskog veća ulaziti predstavnici institucija iz različitih oblasti i sa različitim nadležnostima biće neophodno obučavanje članova sektorskih veća, komisija i njihovih podkomisija, posebno za razvoj standarda kvalifikacija koji će biti u njihovoj nadležnosti. Za sprovođenje obuka kao i za izradu brojnih metodologija, protokola i procedura o saradnji institucija/tela NOKS sa drugim relevantnim partnerima opredeljeno je oko 5.000.000,00 dinara.

Uzimajući u obzir sve navedeno, kao i činjenicu da je obrazovanje sektorskih veća moguće tek nakon što Agencija postane u potpunosti operativna, njihovo obrazovanje planira se od drugog kvartala 2019. godine, stoga je finansijska procena troškova za sektorska veća u tabeli 1. smanjena za četvrtinu u odnosu na tabelu 7 i tabelu 8. i za 209. godinu iznosi 71.062.500,00, a za 2020. godinu oko 128.000.000,00 dinara.

Članom 33. Predloga zakona definisana je realizacija procesa **povezivanja NOKS-a sa EOK-om i EPVO-om** i ista podrazumeva izradu Izveštaja za povezivanje NOKS sa EOK, njegovo prevođenje te podnošenje Savetodavnom odboru EOK-a. Kao i uspostavljanje institucionalnog okvira NOKS, i proces povezivanja biće realizovan kroz *Finansijski sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije sa posebnim uslovima koji se primenjuju na finansiranje Sektorskog reformskog ugovora u oblasti reforme sistema obrazovanja u okviru Akcionog IPA Programa za 2016. godinu.* Navedenim sporazumom planirana je uplata sredstava u budžet Republike Srbije od strane EK u skladu sa mehanizmima sektorske budžetske podrške.

U skladu sa pravilima EK proces povezivanja realizuje se u skladu sa deset kriterijuma, pri čemu prema kriterijumu broj sedam potrebno je da u procesu povezivanja učestvuju i međunarodni stručnjaci koji komentarišu sačinjen Izveštaj, daju uputstva za njegovu doradu i na kraju preporuku za njegovo slanje Savetodavnom odboru EOK-a. Nakon toga u više neposrednih susreta u Briselu delegacija Republike Srbije prezentuje Izveštaj o povezivanju NOKS sa EOK članovima Savetodavnog Odbora EOK-a. Shodno navedenom, prema preliminarnim projekcijama planirano je da u 2019. godini za proces povezivanja bude opredeljeno oko 9.275.000,00 dinara.

Tabela 9 – Projekcija troškova povezivanja NOKS sa EOK

Vrsta troška	Finansijska sredstva
Izrada Izveštaja o povezivanju (nacionalni i EU eksperti)	4.000.000,00
Prevod Izveštaja o povezivanju	275.000,00
Predstavljanje Izveštaja o povezivanju Savetodavnom odboru EOK –a i drugim socijalnim partnerima	5.000.000,00
UKUPNO	9.275.000,00

7. DA LI SU POZITIVNE POSLEDICE DONOŠENJA ZAKONA TAKVE DA OPRAVDAVAJU TROŠKOVE KOJE ĆE ON STVORITI?

Snažne tehnološke i ekonomske promene uslovile su promene u svim segmentima društva, a naročito u svetu rada i na tržištu radne snage. Novo radno okruženje pred obrazovanje je postavilo nove zahteve. Od obrazovanja se očekuje da za relativno kratko vreme pojedinac postane zapošljiv, da po završetku obrazovanja naučeno stavi u funkciju i tako unapredi svoj položaj na tržištu rada.

Uprkos prepoznatim potrebama tržišta i preduzetim aktivnostima, u praksi se i dalje suočavamo sa problemima kao što su neusklađenost ponude i potražnje na tržištu radne snage, veliki broj neformalno zaposlenih u ukupnoj zaposlenosti, visoka strukturalna nezaposlenost, rastuća nezaposlenost, naročito mladih i dr.

Kada je o kvalifikacijama reč, tržište rada karakteriše neuređen sistem kvalifikacija, otežana pokretljivosti radne snage kao i otežana komunikacija sa svetom rada. Pored naziva kvalifikacije i dužine školovanja poslodavci koji zapošljavaju radnu snagu ne raspolažu nikakvim podacima o tome šta pojedinci po izlasku iz sveta obrazovanja znaju da rade, tj. koje su njihove kompetencije, za koje su poslove oni osposobljeni da rade.

U cilju prevazilaženja opisanih problema i pravljenja spone između sveta obrazovanja i tržišta rada, kao jedan od strateških prioriteta Vlade RS utvrđen je razvoj Nacionalnog okvira kvalifikacija u Srbiji (NOKS) zasnovanog na socijalnom partnerstvu i širokom društvenom konsenzusu.

Uspostavljanjem NOKS biće definisano šta svaki pojedinac može i zna da radi shodno stečenim kvalifikacijama. Od toga benefite će ostvarivati i poslodavci i pojedinci, a samim tim i društvo u celini. Svaki poslodavac će imati uvid u to ko šta na tržištu radne snage zna da radi, što je od posebnog značaja za strane investiture koji nisu u potpunosti upoznati sa obrazovnim sistemom zemlje gde posluju. Posmatrano iz ugla pojedinca, uspostavljanje NOKS u značajnoj meri unaprediće karijerni razvoj pojedinaca, tako što će svi budući đaci/studenti imati uvid u to šta će na kraju obrazovanja znati i umeti da rade, na kojim poslovima će se moći zapošljivati i/ili nastaviti školovanje.

Ono što je važno istaći jeste, da će u sistemu NOKS pored kvalifikacija stečenih formalnim obrazovanjem u obzir biti uzete i kvalifikacije stečene neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem. To je u skladu sa praksom da je kompetentnost tj. ishod učenja na tržištu rada važnija od toga kako je ista stečena.

Pored navedenih benefita, uspostavljanje sistema NOKS rezultiraće i ostvarivanjem određenih finansijskih efekata. U skladu sa Zakonom o javnim agencijama Agencija za kvalifikacije bi se delimično finansirala iz cene koju plaćaju korisnici usluga. Agencija bi pružala sledeće usluge: priznavanja stranih školskih i visokoškolskih isprava (ENIC/NARIC centar) i akreditacija javno priznatih organizatora obrazovanja odraslih (JPOA)

Kod priznavanja stranih školskih isprava od osnovnog do visokog obrazovanja pretpostavlja se da će na godišnjem nivou proseku Agencija primati oko 3.100 zahteva, od čega oko 2,000 zahteva za osnovno i srednje obrazovanje i 1.100 zahteva za priznavanje stranih školskih isprava za visoko obrazovanje u cilju zapošljavanja. Uzimajući u obzir visinu republičke administrativne takse (2.670 din. za osnovno, 5,310 din. srednje i 3,500 din. visoko obrazovanje) kao i projektovani broj zahteva, realno je očekivati godišnji prihod u visini od 11.830.000,00 din.

Akreditacija neformalnog obrazovanja je započeta u 2016. godini. Pretpostavlja se da će Agencija na godišnjem nivou u proseku primati oko 250 zahteva. Uzimajući u obzir visinu republičke administrativne takse (26,120 din.) kao i projektovani broj zahteva, realno je očekivati godišnji prihod u visini od 6.530.000,00 dinara.

Napominjemo da je u Predlogu zakona predviđeno da Agencija utvrđuje iznose naknade za postupke priznavanja stranih visokoškolskih isprava i postupak dobijanja statusa JPOA. Ovakvo rešenje omogućilo bi jednostavnije određivanje naknada za ove javne usluge, budući da su one sada propisane Zakonom o republičkim administrativnim taksama. Preuzimanjem poslova ENIC/NARIC centra i poslova akreditacije JPOA, Agencija bi u dobroj meri mogla da obezbedi sredstva za svoje finansiranje, s obzirom da izrada kvalifikacije nije javna usluga sa koju se plaća bilo kakva naknada. U zavisnosti od mišljenja Ministarstva finansija, u Predlog zakona biće dodata odgovarajuće odredbe o prelaznom režimu primene takse i prelasku na naknade za usluge Agencije.

Očekivani pozitivni efekti Predloga zakona opravdavaju ukupne troškove koje će primena novih predloženih rešenja stvoriti u praksi.

8. DA LI AKT STIMULIŠE POJAVU NOVIH PRIVREDNIH SUBJEKATA NA TRŽIŠTU I TRŽIŠNU KONKURENCIJU

Cilj ovog zakona nije stvaranje uslova za otvaranje velikog broja novih privrednih subjekata na tržištu, već pre svega stvaranje preduslova za sistemsko uređivanje nacionalnog okvira kvalifikacija.

Kao što je navedeno u pitanju o tome kakav će uticaj imati rešenja u zakonu, korist od NOKS-a će imati kako građani kao potencijali zaposleni tako i poslodavci. Uspostavljanje NOKS-a je put do pozdanih i kvalitetnih kvalifikacija izrađenih prema potrebama tržišta rada i prepoznatih od strane svih poslodavaca.

Privredni subjekti na koje u smislu njihove delatnosti najviše utiče ovaj zakon su javno priznati organizatori aktivnosti obrazovanja odraslih (JPOA). S obzirom na ciljeve zakona pre povećanja broja subjekata koji se bave realizacijom programa za sticanje kvalifikacija treba očekivati rad na povećanju i kontroli kvaliteta rada JPOA.

Deo zakona kojim su poslovi davanja odobrenja za sticanje statusa javno priznatog organizatora obrazovanja odraslih povereni Agenciji, a koje je ranije obavljalo Ministarstvo upravo ima za cilj efikasnije i stručnije obavljanje posla akreditacije ovih subjekata i kontrole kvaliteta njihovog rada.

9. DA LI SU SVE ZAINTERESOVANE STRANE IMALE PRILIKU DA SE IZJASNE O ZAKONU

Aktivnosti na pripremi osnove za izradu Nacionalnog okvira kvalifikacij u Republici Srbiji započete su Javnim pozivom za izbor članova Stručnog tima za izradu NOK-a u Srbiji od 11.09.2014. godine. Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja formiralo je Stručni tim u januaru mesecu 2015. godine. Stručni tim za izradu jedinstvenog Nacionalnog okvira kvalifikacija radio je na bazi prethodno razvijenih predloga za nivoe stručnog obrazovanja i obučavanja (nivoi 1 do 5) i visokog obrazovanja (nivoi 6 do 8). Održano je 55 celodnevnih sastanaka.

Odlukom ministra prosvete, nauke i tehnološkog razvoja od 14.08.2017. godine, formirana je Međuministarska radna grupa za uspostavljanje i implementaciju NOKS (MMRG). U radu Međuministarske radne grupe, pored predstavnika Ministarstva, učestvovali su predstavnici Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Ministarstva za rad, zapošljavanje, socijalna i boračka pitanja, Ministarstva privrede, Ministarstva omladine i sporta, Privredne komore Srbije, Udruženja poslodavaca Srbije, Nacionalne službe za zapošljavanje, Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, Nacionalnog prosvetnog saveta, Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Komisije za akreditaciju i proveru kvaliteta, Konferencije univerziteta, Konferencije akademija strukovnih studija, Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, Republičkog zavoda za statistiku, Ujedinjenog granskog sindikata Nezavisnost i Saveza samostalnih sindikata Srbije. MMRG ukupno broji 46 članova, od kojih su 22 sa mandatom odlučivanja, a 24 člana je angažovano na operativnom nivou. MMRG priprema predlog Akcionog plana za uspostavljanje i implementaciju NOKS koji će obuhvatiti i aktivnosti koje se odnose na NOKS u 2018. godini, a koje će preduzimati institucije iz kojih su imenovani članovi MMRG. Održano je 5 sastanaka MMRG. U saradnji sa članovima MMRG pripremljen je Predlog zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije i sprovedena javna rasprava.

Proširena je postojeća Radna grupa za pripremu usaglašene klasifikacije zanimanja, kako bi se sagledale nadležnosti MPNTR i Ministarstva za rad, zapošljavanje, socijalna i boračka pitanja u cilju uspostavljanja najboljih zakonskih rešenja. Rezultat rada ove radne grupe trebalo bi da bude propisivanje standarda zanimanja u propisima iz oblasti zapošljavanja, na osnovu kojih će se između ostalog, raditi standardi kvalifikacija.

Konsultacije u vidu sastanaka, okruglih stolova i radionica održane su sa Evropskom fondacijom za obuke (ETF), i to:

- 21.04.2015.godine, sastanak i radionica o obezbeđenju kvaliteta u Nacionalnim okvirima kvalifikacija;
- 20. i 21.10.2015. godine, dvodnevna radionica u Beogradu – razmena iskustava stečenih na skupu u Crnoj Gori od 30.09-01.10.2015. godine, o implikacijama za referenciranje (povezivanje) Nacionalnog okvira kvalifikacija Srbije sa Evropskim okvirom kvalifikacija;
- 21.03.2016. godine, radionica o referenciranju sa EOK, prikazivanje inventara i analize kvalifikacija i diskusija o njima, kao i mapa puta ka referenciranju sa EOK čiji je cilj da odredi najvažnije ključne datume i akcije za proces referenciranja sa EOK;
- 22.03.2016. godine, održana konferencija “Razvoj, inovacije i ulaganja u kvalifikacije – put do kvalitetnog ljudskog kapitala”, koju je organizovalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja u saradnji sa Savetom za

stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Privrednom komorom Srbije i Evropskom fondacijom za obuke (ETF);

- 28.09. i 29.09. 2016. godine, radionica na temu referenciranja sa EOK. Prvi dan, podrazumevao je prezentacije i mapu puta za izradu izveštaja o referenciranju. 29.09., održan je sastanak sa međunarodnim ekspertom u ime podrške procesu referenciranja i samoreferenciranja sa Evropskim prostorom visokog obrazovanja (EHEA);
- 30.09.2016. godine, radionica na temu validacije neformalnog i informalnog obrazovanja;
- 25., 26. i 27.10.2016. godine, nastavak radionice na temu referenciranja sa EOK. Prvi dan, 25.10., podrazumevao je prezentacije i mapu puta za izradu izveštaja o referenciranju. Narednog dana, 26.10., održan je sastanak sa međunarodnim ekspertima i rad na procesu referenciranja i samoreferenciranja sa Evropskim prostorom visokog obrazovanja (EHEA). 27.10., nastavljen rad na validaciji neformalnog i informalnog učenja, procesu priznavanja prethodnog učenja i inventaru (popisu) validacije neformalnog i informalnog obrazovanja;
- 27.06.2017. godine, održana je konferencija pod nazivom Nacionalni okvir kvalifikacija u Srbiji – od razvoja do implementacije; organizacijom do boljih kvaliteta. Organizator Konferencije je ETF u saradnji sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja. Pored predstavnika delegacije EU za primenu NOK-a i MPNTR, Konferenciji je prisustvovalo više od tridesetak učesnika iz različitih partnerskih institucija, i to: predstavnici Ministarstva za rad, stručnjaci za NOK, članovi saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, predstavnici Zavoda za unapređivanje i obrazovanje, socijalni partneri (predstavnici poslodavaca i sindikata), Nacionalne službe za zapošljavanje, predstavnici privrednih komora, predstavnici EU delegacije i drugih međunarodnih organizacija;
- 16. i 17.11.2017. godine, sastanak delegacije MPNTR, državnog sekretara i pomoćnika ministra za dualno obrazovanje sa predstavnicima ETF u Torinu;
- 21.11.2017. godine, sastanak sa predstavnicima Evropske komisije i EU delegacije;
- 30.01.2018. godine, sastanak sa predstavnikom ETF (Country Desk Serbia and Turkey Operations Department) i delegacijom EU u Srbiji;
- 26.06.2015. godine, održana je konferencija „Nacionalni okvir kvalifikacija u Srbiji - uspostavljanje komunikacije između obrazovanja i tržišta rada“;
- 14.10.2015. godine, održano je Javno slušanje u Narodnoj skupštini Republike Srbije na temu: „Nacionalni okvir kvalifikacija-povezivanje obrazovanja i tržišta rada u Srbiji“;
- 14.04.2016. godine, Okrugli sto na temu Nacionalni okvir kvalifikacija i Nacionalni sistem klasifikacije zanimanja u Republici Srbiji. Cilj okruglog stola je predstavljanje Nacionalnog okvira kvalifikacija u Republici Srbiji i Nacionalnog sistema klasifikacije zanimanja kao i razgovor o efektima njihovog uspostavljanja na oblast rada i zapošljavanja. Okrugli sto zajednički su organizovali Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja;
- 27.05.2016. godine, skup koji je organizovao Republički sekretarijat za javne politike u Narodnoj Banci Srbije. Tema skupa je predstavljanje Studije o visokom obrazovanju i zapošljavanju, odnosno potrebama tržišta rada u Srbiji;
- 05.07.2016. godine, otvorena sednica Predsedničkog saveta Studentske konferencije Akademija strukovnih studija Srbije o NOKS-u. Razmatranje dokumenta Nivoi i opisi kvalifikacija u Nacionalnom okviru kvalifikacija u Srbiji i razvrstavanje kvalifikacija prema nivoima Nacionalnog okvira kvalifikacija u

Srbiji, koji je usvojen od strane Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje.

Krajem 2017. godine i u januaru mesecu 2018. godine, sastanci sa predstavnicima Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu, Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Kabineta predsednice Vlade, vezani za Predlog zakona o NOKS-u i za uređivanje standarda zanimanja propisima iz oblasti zapošljavanja.

U martu mesecu 2017. godine, Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Nacionalni savet za visoko obrazovanje, Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i Privredna komora Srbije usvojili su primenu međunarodne klasifikacije obrazovanja ISCED 2013f u NOKS-u.

Saveti iz oblasti obrazovanja su takođe usvojili nivoe i deskriptore (opise) nivoa kvalifikacija.

/

2017. godine, uspostavljena je jedinstvena baza kvalifikacija koje se mogu steći u Republici Srbiji, kao i sajt NOKS (<http://noks.mpn.gov.rs>).

Odbor za javne službe Vlade Republike Srbije, na osnovu člana 41. stav 3. Poslovnika Vlade („Službeni glasnik RS”, br. 61/06 – prečišćen tekst, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11 i 30/13), na sednici održanoj 2. novembra 2017. godine, na predlog Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja doneo je Zaključak 05 broj 011-10178/2017 kojim je određeno sprovođenje javne rasprave o Nacrtu zakona u periodu od 3. do 24. novembra 2017. godine.

Nacrt zakona objavljen je na zvaničnoj internet stranici Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i na Portalu e-uprava, a zainteresovana lica mogla su u toku perioda trajanja javne rasprave da svoje primedbe, sugestije i predloge dostave preko posebnog formulara na e-mejl adresu nok@mpn.gov.rs sa naznakom „Nacrt zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije“.

Nacrt zakona predstavljen je na tribinama koje su održane u Rektoratu Univerziteta u Beogradu, 13. novembra, od 11 do 13 časova i u Privrednoj komori Srbije, 15. novembra od do časova.

Na e-mejl adresu nok@mpn.gov.rs poslato je ukupno 14 formulara sa, primedbama, sugestijama i predlozima na Nacrt zakona.

Ministarstvo je razmotrilo sve načelne i pojedinačne primedbe, sugestije i predloge iznete tokom javne rasprave i dostavljene putem formulara.

Prihvaćene su sugestije:

- da se prilikom označavanja nivoa NOKS-a na neki način vidi da li je obrazovanje stečeno na strukovnim ili akademskim studijama,
- da deskriptori NOKS-a budu uređeni zakonom a ne u vidu podzakonskog akta koji donosi ministar, tako da su deskriptori dati u Prilogu 1 Predloga zakona
- koje se odnose na preciziranje određenih odredbi.

Nisu uvažene primedbe da se magistarstarske studije stave u poseban nivo NOKS-a, kao ni primedba da kvalifikacije ne treba da se stiču kroz postupak priznavanja prethodnog učenja.

10. KOJE ĆE SE MERE TOKOM PRIMENE ZAKONA PREDUZETI DA BI SE OSTVARILO ONO ŠTO SE DONOŠENJEM ZAKONA NAMERAVA

Podzakonski akti u nadležnosti Vlade

	Podzakonski akt	Pravni osnov	Rok za donošenje
1.	Odluka obrazovanju Saveta za NOKS i imenovanju članova prvog saziva	Član 12. stav 1. Član 46. stav 1.	3 meseca od stupanja na snagu Zakona
2.	Odluka o osnivanju Agencije	Član 14. stav 1.	9 meseci od stupanja na snagu Zakona
3.	Odluka o osnivanju sektorskog veća i imenovanju članova	Član 21. stav 1.	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
4.	Odluka o visini naknade za članove sektorskog veća	Član 21. stav 8.	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona

Podzakonski akti u nadležnosti Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

	Podzakonski akt	Pravni osnov	Rok za donošenje
1.	Pravilnik o sistemu za razvrstavanje kvalifikacija u nacionalnom okviru kvalifikacija	Član 8. stav 2	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
2.	Pravilnik o standardima karijernog vođenja i savetovanja	Član 10 stav 2.	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
3.	Pravilnik o smernicama za razvoj standarda kvalifikacije	Član 23 stav 1. tačka 2)	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
4.	Pravilnik o standardima samovrednovanja i spoljašnje provere kvaliteta JPOA	Član 23 stav 1. tač. 5)	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
5.	Pravilnik o Registru NOKS-a	Član 30. stav 7.	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
6.	Pravilnik o bližim uslovima u pogledu postupka profesionalnog priznavanja	Član 38. stav 9.	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
7.	Pravilnik o bližim uslovima u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava za sticanje statusa JPOA	Čla 39. stav 4.	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona
8.	Pravilnik o standardima i načinu sprovođenja postupka priznavanja prethodnog učenja	Član 40. stav 3.	Godinu dana od stupanja na snagu Zakona

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

2. Naziv propisa

Predlog zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije

Draft Law on National qualifications framework of Republic of Serbia

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VIII Politike saradnje, član 102. Obrazovanje i stručno osposobljavanje

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
opšti rok

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
potpuno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
nema

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

3.26 – Obrazovanje i kultura

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju EU, Naslov XII Obrazovanje, Stručno osposobljavanje, omladina i sport – potpuno usklađen u delu koji se odnosi na sistem obrazovanja i vaspitanja

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

–

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

–

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr.

Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

–

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?
Da

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?
Ne. Predlog zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije nije preveden ni na jedan od službenih jezika Evropske unije.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U toku sprovođenja javne rasprave o Nacrtu zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije obavljane su konsultacije sa ETF-om (European training foundation iz Torina) koja je institucija Evropske komisije, na kojima je ova institucija dala konkretne sugestije na Nacrt zakona. Takođe, nakon javne rasprave održan je sastanak sa predstavnicima ETF i kancelarije Evropske komisije u Beogradu nakon kojeg su prihvaćene određene sugestije, od kojih je najznačajnija propisivanje deskriptora nivoa kvalifikacija u samom zakonu, a ne podzakonskim aktom.